

AZ 1848/49-ES HONVÉDSEREG MISKOLCI SZÜLETÉSŰ TISZTJEI

BONA GÁBOR

A szabadságharc tisztikara és a miskolciak

Az 1848/49-es honvédseregben másfél éves fennállása során mintegy 12 ezren kaptak, viseltek tiszti rendfokozatot. Közülük mintegy 400-an a szabadságharc 1848/49 fordulóján kialakult válságos – vereségek és visszavonulások – periódusában elhagyták a honvédsereget. (Ők többnyire a császári–királyi hadsereg honvéddé lett egykori tisztjei voltak.) A végig, vagyis – kevés kivétellel – a háború befejezéséig – szolgálatban maradt tisztek létszáma a következő volt: 31 tábornok, 111 ezredes, 172 alezredes, 497 őrnagy, továbbá mintegy 2800 százados, valamint 8100 hadnagy és főhadnagy.

A méltányosság kedvéért megemlítendő továbbá, hogy a honvédsereg szervezésének kezdeti időszakában (1848. június–augusztus –, valamint „tömeghadsereggé” alakulása idején – október–december) a nemzetőrség is fontos szerepet játszott, mind az 1848. júliusban kitört délvidéki szerb felkelés, mind pedig Jellačić támadása idején. Sőt, a későbbiek folyamán is, amennyiben kisebb, hadra fogható alakulataikat mozgósítani lehetett a háború folyamán a nemzetiségi felkelők, vagy az 1849 nyarán bekövetkezett orosz intervenció ellen. Az egyes megyékbe és városokba mintegy 211-en kaptak nemzetőr törzstiszti kinevezést, akik közül 6-an ezredesként, 17-en alezredesként, 112-en pedig őrnagyként fejezték be a szabadságharcot. (További 76-an „menet közben” – többnyire 1848. december–1849 január között – leköszöntek.)¹

A honvédsereg alakításának első etapját 1848. május 15. jelentette, amikor is a magyar országgyűlés határozatot hozott „egy 10 000 főből álló önkéntes sereg” toborzásáról.² Gróf Batthyány Lajos miniszterelnök következő napokban kiadott konkrét utasításai szerint a 10 zászlóaljra tervezett sereg 9. zászlóaljának Kassán kellett alakulnia, Abaúj, Borsod, Szepes, Ung és Zemplén megye újoncaiból. A toborzás május 27-én kezdődött meg Kassán, s június 1-jén Miskolcon. Eredményeként Miskolc városa június 25-én 252 rekrutát küldhetett Kassára. Köztük hatan voltak, akik később a szabadságharc honvédtisztjei lettek: Balázs János, Büdy Mór, Demcsa György, Dobos József, Sassy Szabó István és Szántay Dániel.³

De már ugyanekkor több miskolci születésű is feleskette magát a „hon védelmére”, így a Pesten alakuló 1. honvédszászlóaljnál Reményi (H.) Antal és Kuhn Ár-

¹ BONA 2008–2009, I. 7–8.

² BONA 1998, 55–79.

³ URBÁN 1973, 243, 249, 257–258, 303–304. A 9. honvédszászlóalj rövid történetére lásd: HOFFMANN 1906.

min, az ugyancsak a fővárosban szerveződő 2. zászlóaljnál B. Biszterszky Károly, a 3. (szegedi) zászlóaljnál Szabó János és Erős György – akik később szintén tisztek lettek.

Batthyány miniszterelnök augusztus közepén új rendelet sorozatot adott ki a honvéderő szaporítása céljából. Ennek lényege az volt, hogy a nagy létszámú, de a „modern kor” háborújában alkalmazhatatlan nemzetőrség helyett/tehermentesítésére önkéntesekből álló, hosszabb szolgálati időre vállalkozó, úgynevezett „önkéntes mozgó nemzetőri alakulatok” jöjjenek létre országszerte. (Ez lényegében az első honvédszászlóaljokhoz hasonló reguláris katonai alakulatok létrejöttét célozta.)

Borsod megye közgyűlése már ezt megelőzően, augusztus 7-én és 8-án döntött egy 1000–1200 főnyi zászlóalj felállításáról. A zászlóalj megalakult, és szeptember 14-én már Pestre érkezett, hogy két nap múltán tovább is vonuljon, csatlakozzon a Veszprémben koncentrálódó, Jellačić elleni magyar sereghez. („Nem csöcselék nép, de izmos, harcias kinézésű, daliás termetű hadfiak, s közöttük a művelt ifjúságból igen számosan.” – írta róluk Kossuth *Hírlapja* 1848. szeptember 16-án.)⁴

Miskolc város „művelt ifjúságából”, ekkor még közvitéztként itt szolgált többek között Büdy Kálmán, Povovszky Illés és Szűcs Bertalan – akik később honvédtisztek lettek. (Zászlóaljuk jól megállta a helyét a szeptember 29-i pákozdi, majd az október 30-i schwechati csatában, majd, mivel három hónapra vállalt szolgálati ideje letelt, november végén hazatért Miskolcra.)

A honvédsereg szervezésének következő fázisa 1848. szeptember második felében kezdődött. Ekkor Batthyány Lajos miniszterelnök újabb 16 honvédszászlóalj felállítását rendelte el. Ezek közül a 22. zászlóalj kiállítására Borsod és Zemplén megye kapott utasítást, Miskolc, illetve Sátoraljaújhely központtal.⁵ Ennél az alakulatnál már miskolci születésűek is tisztek lettek kezdettől: így Matthaidesz Károly százados, Szűcs Bertalan hadnagy, valamint Apáthy-Thán Sándor, akit a zászlóalj hadbíró hadnagyává neveztek ki. Továbbá itt kezdték pályafutásukat önkéntesként Dobos Dániel, Magyar Károly, Miskolczy Péter, Pap(p) József és Szentgyörgyi Sándor, akik később szintén honvédtisztek lettek.

Az októbertől kiépülő honvédsereg, mint hadsereg felbecsülhetetlen segítséget kapott az által, hogy a császári-királyi hadsereg magyarországi sorozású és itthon állomásozó alakulatai a Béccsel történt szakítást követően „magyar oldalra álltak” – vagyis októbertől gyakorlatilag, novembertől pedig formálisan is beolvadtak az alakuló honvédseregbe. Ez mintegy 30 ezer katonát és több száz tisztet jelentett. Borsod megye a korábbi – császári-királyi – hadkiegészítési rendszer szerint a 34. gyalogezredhez, valamint a 3. huszárezredhez adta újoncait. Ezek az alakulatok szintén csatlakoztak a szabadságharchoz. Az évek óta itt szolgáló miskolci születésű katonák közül többen is honvédtisztek lettek: így a 34. gyalogezredből Orányi

⁴ URBÁN 1973, 150, 184, 188, 194. és URBÁN 1999, II. 111, 1189–1190, 1424.

⁵ URBÁN 1999, II. 1628–1629. A zászlóalj története még feldolgozásra vár. Szabadságharc alatti szerepére vonatkozó fontos adatok találhatóak az alábbi művekben: DÉR–HAJAGOS–HERMANN 2002–2004. valamint SOLYMOSI 2013.

Sámuel, Roháts Samu, Szoták Pál és Tatay István, vagy a 3. huszárezredtől Buró Dániel.

Az októberi fordulat idején „külföldön”, vagyis az osztrák örökös tartományokban rekedt magyar ezredekben tömegesen próbáltak hazaszökni a magyar katonák, akik között a miskolciak is ott voltak: lekcei Sulyok Ede főhadnagy például, aki Galíciából hozta haza 156 huszárját, vagy Buró János őrmester és Szentpétery Sámuel szakaszvezető, akik egy fél századdal Csehországból törtek utat maguknak a császári csapatokon át Magyarországra.⁶

1849 áprilisában, a győztes tavaszi hadjárat eredményeként Miskolc is „fellélegezhetett”, s ekkor érkezett Szemere Bertalan még márciusban kiadott felhívása egy „védzászlóalj” alakítására. Az akkor még teljhatalmú felső-magyarországi kormánybiztos, májustól miniszterelnök ugyanis a hadszíntér mögötti területeken olyan védsereget kívánt szervezni több vármegyében, melyek azok biztonságáról gondoskodnak. Ennek nyomán Borsod megyében is megalakult egy 450 főnyi alakulat, amely nemcsak a megyét biztosította, de április–májusban részt vett a Felvidék „megtisztításában”, sőt júliusban a Galíciából betört orosz főszereg elleni összecsapásokban is. Ennek az alakulatnak a parancsnoka a miskolci születésű Fodor Ferenc főhadnagy volt.⁷

A tavaszi hadjárat végén, április 24-én az országgyűlés újabb 50 000 újonc besorozásáról hozott határozatot. Ezzel egyrészt a háborús veszteségeket pótolták, másrészt új alakulatok jöttek létre. Így például a 96. honvédszászlóalj Miskolcon, melynek legénységét Borsod megye és a környező megyék újoncai adták.⁸ E zászlóaljban két miskolci születésű tisztet találtunk: Dálnoky Nagy Imre és Gánóczy Flóris főhadnagyokat.

⁶ A magyar katonák hazaszökésére lásd: RÉDVAY 1941 és BONA 2008–2009, 30–33.

⁷ BONA 2008–2009, I. 56–57; HERMANN 1991, 275–314.

⁸ KEDVES 2008, 331–332. A zászlóalj történetének megírása még várat magára. Tisztjeinek életrajzi adatai, illetve a rendelkezésre álló hadrendek alapján az rekonstruálható, hogy a zászlóalj júliusban előbb a Duna–Tisza közén Szolnok–Cegléd központtal alakuló, Perczel Mór tábornok parancsnokolta „Tiszai hadsereg” kötelékébe került. Az említett sereg július 16-án kelt kimutatása szerint ekkor a létszáma 1145 fő volt. („Harcz Rendje a tiszai hadseregnek, 1849. július 16.”: HL 1848–49, 38/78.) Röviddel később azonban Korponay János ezredes „tiszántúli népfelkelő seregéhez” került, melynek kötelékében sikertelenül próbálta megakadályozni a többszörös túlerőben levő orosz főszereg átkelését a Tiszán (Tiszafüred, július 26.). Visszavonulása során Korponay csapatával Görgei tábornok seregének Debrecenbe kikülönített I. hadtestéhez csatlakozott. Ezt követte az augusztus 2-i debreceni ütközet, melyben a Nagysándor tábornok vezette említett magyar hadtest a hatalmas orosz túlerőtől súlyos vereséget szenvedett. A közel 2000 halott, sebesült és fogságba esett honvéd egy jelentős része az újonc, gyakorlatlan és lőfegyverrel még csak részben ellátott 96. honvédszászlóaljnak jutott. Maga a zászlóalj parancsnoka, Balka Arnold őrnagy is hősi halált halt, a zászlóalj létszáma pedig augusztus 8-án már csak 659 főt tett ki. („Harczrendje az első magyar mozgó hadseregnek, 1849-ik évi 8. Augustus”: HL 1848–49, 42/204.)

A honvédsereg tisztikarának fent említett létszámából az eddigi kutatások állása szerint 82 főről sikerült megállapítani, hogy miskolci származású volt. Közülük 1 fő ezredesként, ketten alezredesként, 14-en századosi rendfokozatban, 59-en pedig hadnagyi, illetve főhadnagyi rangban fejezték be a szabadságharcot.⁹

A sor elejére bizonyára Mezey Károly ezredest kell állítanunk. Nemcsak azért, mert ő érte el a miskolci születésű honvédtisztek közül a legmagasabb rendfokozatot, s mert, hogy a szabadságharc során kitüntette magát személyes bátorságával, de azért is, mivel 1849. január elején a főváros feladásakor az ő határozott fellépésének volt köszönhető, hogy ezredének négy századát az akkor hitüket vesztett és szolgálatból kilépő tiszték nem tudták a szabadságharc ügyétől eltántorítani.¹⁰ Ám ugyanilyen hősnek kell tekintenünk Sulyok Ede alezredest, aki a császári hatóságok kihirdetett statáriumára ellenére – elfogása esetén a halálos ítélet várt volna rá – 1848 őszén Galíciából hazavezette magyar és szlovák huszárait a „haza védelmére”. Az említett vitéz huszártisztek mellett Miskolc városa kegyelettel emlékezhet meg egy másik szülöttjéről is. Ő Szabó János őrnagy, a '48-as honvédsereg egyik legkiválóbb alakulatának, az 1848 tavaszán Szegeden alakult, kezdetben Damjanich János parancsnokolta 3. honvédzászlóaljnak az utolsó parancsnoka volt. „Közvitézből” küzdötte fel magát a szabadságharc folyamán őrnaggyá, amire csak alig volt példa volt a honvédseregben. Kiemelésre méltóak továbbá azok a honvédtisztek, akik tevékenységük, személyes bátorságuk alapján tulajdonosai lettek a Magyar Katonai Érdemjel – amúgy ritkán osztogatott kitüntetés – 3. osztályának: így a már említett Sulyok Ede alezredes és Szabó János őrnagy mellett Jekelfalussy Lajos, Reményi Antal és Sassy-Szabó István századosok, valamint Erős György, Hegedüs Ferenc és Müller Sámuel hadnagyok.

Társadalmi összetételét tekintve a miskolci „tisztikar” többé-kevésbé a honvédsereg tisztikara egészének tükörképe volt. Az ismert adatok szerint náluk is a nemesi születésűek aránya dominált: 46-an tartoztak a kiváltságos nemesi osztályhoz, szemben a 15 polgári – ilyen értelemben nem nemesi – születésűekkel. Foglalkozásukat tekintve csak töredékesek az adatok. A honvédseregbe lépésük előtt 17-en diákok, illetve joggyakornokok, 8-an megyei, illetve városi hivatalnokok, 7-en ügyvédek, 5-en iparosok, ill. kereskedők voltak. Találtunk még 2 jegyzőt, valamint 1-1 mérnököt, erdészt, családi nevelőt, gyári alkalmazottat és színészt. Végül 4 aktív, 4 nyugalmazott katonatiszt és 15 aktív altiszt, illetve közvitéz – mindannyian a császári-királyi hadseregből – zárja a sort. (További 2 főről tudjuk, hogy korábban – még '48 előtt – hadnagyként, 6-an pedig altisztként szintén szolgáltak az említett hadseregben. Ez azt jelenti, hogy a 82 miskolci születésű honvédtiszt közül 31-nek volt katonai előképzettsége, gyakorlata.)

⁹ Közülük a törzstisztek – ezredes, alezredesek és őrnagyok – rövid életrajza napvilágot látott: BONA 2015. A századosoké: BONA 2008–2009. Végül a hadnagyoké és főhadnagyoké: BONA 1998–1999. Ezek megjelenése óta azonban újabb kutatási eredmények kerültek elő – a miskolci születésű honvédtiszteket illetően is –, amelyeket e tanulmány tartalmazza.

¹⁰ Minderről részletesen: id. GÖRGEY 1888, 90.

Nemzetiségi tekintetben a miskolciak szinte kizárólag magyarok voltak. Felekezeti hovatartozást illetően 34-en a református, 28-an a római katolikus, 9-en az evangélikus, 5-en a görögkeleti – a miskolci görög, ill. szerb eredetű kolónia képviselői –, 3-an pedig az izraelita vallást követték.

Ha a tisztek életkorát nézzük, megállapíthatjuk, hogy többségük 20-as, 30-as éveiben járt. A legidősebb tiszt Soltész György őrnagy volt 62 évesen – ami ritkaságszámba ment a honvédsereg törzstisztjei között. Öten viszont még huszadik életévük betöltése előtt lettek tisztek – a legfiatalabb közülük a 17 éves Vadnay Károly főhadnagy volt. Érdekes továbbá, hogy kilenc testvérpárt találtunk a miskolci születésű tisztek között.

A szabadságharc végét a miskolciak közül – a jelenlegi adatok szerint – 79 tiszt érte meg. Az ezt követő megtorlás elsősorban a honvéddé lett volt császári királyi tiszteket sújtotta, ők hadbírószám elé kerültek. Ennek során Mezey Károly ezredest halálra, majd „kegyelem útján” 18 év várfogságra ítélték, melyből 7 év után amnesztiával szabadult. Ugyancsak halálos ítéletet kapott Bárány Sándor őrnagy, de az ő ítéletét is – 10 év – fogságra változtatták. Ő 5 év után kapott amnesztiát. Okolicsányi József alezredes ítélete „csak” 14 évre szólt, mivel fegyverrel nem harcolt a császári csapatok ellen. (Annál többet tett viszont a honvéd újoncozás terén.) Ő két év után szabadult, csakúgy, mint Matthaidesz Károly százados, akit eredetileg 8, valamint Bekényi Nándor hadnagy, akit 10 évre ítélték. Kun Bálint őrnagyot felmentette a hadbírószám, mondván, hogy térparancsnokként csupán Miskolc város belső rendjének fenntartásáról gondoskodott. Soltész György őrnagy viszont elhunyt a vizsgálati fogságban.

A második kategóriába azok a volt honvédtisztek – és honvédek – kerültek, akik korábban nem, vagy nem tiszti rangban szolgáltak a császári királyi hadseregben. Számukra az általános büntetés a császári hadseregbe közlegényként történő besorozás volt. Ez a „megtiszteltetés” – mármint, hogy őfelsége katonája lett – ért 23 miskolci születésű honvédtisztet. (Bizonyára még többen lettek volna, ha sokan nem vállalták volna a bujkálást, vagy nem fizették volna le a sorozó orvosokat, hogy „egészségileg alkalmatlan” bizonyítványt szerezzenek.) A császári hadseregbe besorozott kb. 50 ezer volt honvéd és honvédtiszt azonban lehetetlen helyzetet teremtett a hadseregben. Ezért már az 1850-es évek elején lehetővé tették a 10 éves katonai szolgálat pénzben történő megváltását, illetve tömegesen „szabadságolták” – 1859-ben esedékes leszerelésükig – az egykori honvédeket, illetve honvédtiszteket. 1852–1853-ra így a miskolci honvédtisztek zöme is megszabadult a katonáskodástól.

Az 1867-es kiegyezést követően miként országszerte, Borsod megyében is létrejött az egykori '48-as honvédeket tömörítő honvédegylet. Ennek szinte valamennyi Miskolcon élő volt honvédtiszt a tagja lett. Hiszen összekötötte őket a közös múlt, a büszke öntudat, hogy 1848/49-ben fegyverrel küzdöttek egy új, demokratikus polgári Magyarországért, az ország függetlenségéért.

A szabadságharc 170. évfordulóján nézzük immár személy szerint, kik voltak a honvédsereg miskolci származású honvédtiszt résztvevői. Nevük és rövid életrajzuk rendfokozatuk sorrendjében az alábbi.

EZREDES

MEZEY KÁROLY

Miskolc, 1804. máj. 18. (ker. 20.) M. László közbirtokos gazdálkodó és Vécsei Mária fia. Magyar, nemes, református. Gimnáziumot végez. 1823– köztisztviselő, 1839– hadnagy, 1843– főhadnagy a cs. kir. 10. Vilmos huszárezredben. Nőtlen.

1848. május végén ezrede négy századával Galíciából haza vezénylik, és a Batthyány-kormány alá rendelik. Szeptemberben részt vesz a Jellačić elleni harcokban. Okt. 27. (16.)– alszázados a honvédsereghez csatlakozott ezredében, Görgei tábornok fel-dunai seregében. A december közepén kezdődő téli hadjárat során jelen van a sereg visszavonulása során vívott, sikerrel zárult dec. 18-i mosoni és az 1849. jan. 3-i tétényi utóvéd ütközetben. Január 4-én több rangban előtte álló tiszttársa Pesten megtagadja a további szolgálatot, s egyben erre csábítja katonáit is, mire Mezey a hűnek maradt néhány tiszt és a legénység támogatásával elzavarja őket. Görgei ezért jan. 5-én (dec. 16.-i érvénnyel) őrnaggyá és az említett négy század parancsnokává nevezi ki. (A hadügyminisztérium az eseményről később értesülve márc. 1-jén erősíti meg kinevezését.) Ezt követően részt vesz a sereg – immár fel-dunai (márciustól VII.) hadtest – felső-magyarországi visszavonulásában, illetve annak harcaiban. A febr. 28-án vívott mezőkövesdi lovassági ütközetben súlyosan megsebesül. Gyógyulása alatt alezredessé – márc. 16. (ápr. 1.)–, illetve ezredessé – máj. 6. (1.)– és ezredének parancsnokává léptetik elő. Július közepén átveszi ezredének, valamint annak hat századának parancsnokságát Kmety György tábornok Délvidékre vezényelt hadosztályában, mellyel részt vesz az aug. 9-i temesvári csatában. A sereg ezt követő feloszlása után Borosjenőn teszi le a fegyvert, az oroszok előtt (aug. 20.).

A császári hadbíróóság Aradon előbb halálra (1849. nov. 8.), majd tizennyolc év várfogságra ítéli (nov. 17.). Olmützben raboskodik, 1856. júl. 12. kegyelmet kap. Később az Első Magyar Általános Biztosító Társaság főügynöke lesz Nagyváradon, majd Debrecenben. 1867. A Bihar megyei '48-as Honvédegylet tagja lett. † Debrecen, 1878. júl. 26.

Életrajz: BONA 2015, II. 420. Források: *Közlöny* 68. 1849, 100; KLÖM XIV. 3, 562; MNL OL Hm. Ált. 1849, 10623, 25408, HL Aradi hadb. 113/3, 2/239; Uo. General Kommando 467; KAW Gb. 10. HR 1841–1850, 1/99; MIKÁR 1869, 17; *Vasárnapi Újság* 31. 1878. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK. Portré: MNM. Tört. Képesarnok.

ALEZREDESEK**okolicsnói OKOLICSÁNYI JÓZSEF**

Miskolc, 1814. máj. 11. O. János közbirtokos, Borsod megye alispánja és Bükk Krisztina fia. Magyar, r. katolikus. Jogot végez. 1831– köztisztviselő, folyamatosan szolgálva, 1844– főhadnagy a 32. Estei Ferdinánd főherceg gyalogezredben, 1848 tavaszán az említett ezred egri hadfogadó állomásának parancsnoka, Heves megye tiszteletbeli táblabírája. 1845– felesége Radits Mária (meghalt Miskolc, 1908.), gyermektelen.

1848. szeptember elején beosztják a magyar hadügyminisztérium katonai osztályára, okt. (1.)– honvéd százados ui. 1849. jan. 17. (16.)– őrnagy, a hadügyminisztérium újoncozási alosztályának főnöke Debrecenben. E beosztásában máj. 8. (1.)– alezredes a világosi fegyverletételig.

Aradon 14 év várfogságra ítélik (1850. jan.19. ill. febr. 25.). 1851. február végén kegyelmet kap. Később Hevesen gazdálkodik. 1867. Heves és Külső-Szolnok megye főpénztárnokává választják, a Heves megyei Honvédegylet tagja. † Eger, 1875. nov. 18.

Életrajz: BONA 2015, II. 45. Források: *Közlöny* 6. 1849, 104; MNL OL ONöHt. Ált. 1848, 1647; KLÖM XV. 240; HL Aradi hadb. 113/13, 2/372; KAW Gb. 32. LIR 1841–1850, 86172; Uo. Trauungsbuch 32. LIR 1845; MIKÁR 1869, 49; OKOLICSÁNYI 1998, 1–2; *Vasárnapi Újság* 48. 1875. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. Gyászjelentés: OSZK. Portré: Aradi Erekllyemúzeum.

lekcsei SULYOK EDE

Mályi, Borsod m. 1815. okt. 15. (ker. Miskolc, okt. 16.) S. Boldizsár közbirtokos és Soldos Lídia fia. Magyar, református. 1834– hadfi a 32. gyalogezredben, 1836–1840. a bécsi magyar nemesi testőrségnél szolgál, 1842– főhadnagy a 8. Koburg huszárezrednél Galíciában. Nőtlen. (Felesége susai Losonczy Leopoldina – előbb Vladár Antalné – lett, meghalt Eger, 1883.)

A szabadságharc hírére magyarországi sorozású ezrede 7. századának 156 katonájával Hruszowból megszökik (1848. okt. 30.), és hazatérve november elején csatlakozik a honvédsereghez. Nov. 23. (16.) főszázadossá, dec. 18. (1.) őrnaggyá léptetik elő. Ezrede 2. őrnagyi osztályával (7. és 8. század) decemberben beosztják az erdélyi hadsereghez. Bem tábornok alatt végig küzdi az Erdély felszabadításával végződő hadjáratot. Ennek egyik utolsó csatájában, Nagyszeben bevételénél súlyosan megsebesül (1849. márc. 11.). Máj. 9. kitüntetik a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályával. Felgyógyulását követően (június elején) alezredes lesz, és átveszi ezrede IV. (bácskai) hadtestben szolgáló osztályának parancsnokságát.

A szabadságharc után évekig bujkál. 1867. a Gömör megyei Honvédegylet tagja. † Gömörpanyit, 1870. ápr. 13.

Életrajz: HELLEBRONTH 1939, 340. és BONA 2015, II. 524. Források: *Közlöny* 172. 1848, 194; KLÖM XIII. 633; NAGY 1896; Rédvay 1941, 64–74; MNL OL Hm. Ált. 1848, 9623, 11440; 1849, 25274, 31207; KAW Gb. 32. LIR 1820–1840, 6/90; MIKÁR 1869, 45. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423; *Vasárnapi Újság* 18. 1870. Gyászjelentés: OSZK.

ŐRNAGYOK

debreczeni BÁRÁNY SÁNDOR

Miskolc, 1810. nov. 1. B. Márton táblabíró és Dudinszky Anna fia. Magyar, r. katolikus. A pancsovai katonaiskolán végez. 1828– hadfi a 12. határőr-, 1842– alhadnagy, 1847– hadnagy az 52. Ferenc Károly gyalogezredben. Nőtlen. (Felesége bonyhádi Perczel Mária lett, meghalt Bonyhád, 1900.)

Ezrede 3. zászlóaljával 1848 nyarán a délvidéki szerb felkelők ellen harcol. Októberben csatlakoznak a honvédsereghez. Nov. 4. (1.)– főhadnagy, dec. 1. (1.)– százados alakulatánál, továbbra is a Délvidéken. 1849. jan. 23. (16.)– őrnagy, zászlóaljának parancsnoka, gróf Vécsey Károly tábornok bácskai hadtestével ugyanakkor a főhadszíntérre vezénylik. Márc. 5. a szolnoki csatában megsebesül. Felgyógyulása után az egri újonctelep parancsnoka lesz (máj. 2.). Ugyanitt közreműködik a 95. zászlóalj alakításában. Július elején az orosz csapatok elől Tótkomlóásra vonul, ahol újoncaiból megszervezi a 131. zászlóaljat, és átveszi annak parancsnokságát (júl. 14.). Fegyvert már nem kapott alakulatával, Ferdinand Querlonde ezredes tartalék hadosztályával a világosi fegyverletétel előtt Aradon csatlakozik Görgei tábornok fel-dunai seregéhez.

1850. febr. 25. Aradon golyó általi halálra ítélik, melyet Haynau 10 év várfogságra változtat (márc. 14.). 1854. ápr. 24. kegyelmet kap, Aradról szabadul. A Perczel-családnál Bonyhádon telepedik le. 1867 és 1890. A Tolna megyei Honvédegyelet tagja, ill. elnöke. † Bonyhád, 1896. máj. 31.

Életrajz: BONA 2015, I. 179. Források: KEMPELEN 1911–1932, I. 376. és XI. 243; *Vasárnapi Újság* 26. 1896. MIKÁR 1869, 92. és MIKÁR 1891, 312; *Közlöny* 180. 1848, 185. és 11. 1849, 96; KLÖM XIV. 201; KAW Gb. 52. LIR 1841–1850, 5/3; MNL OL Hm. Ált. 1849, 22937; HL Aradi hadb. 113/15, 2/375 b; Uo. General Kommando 203.

DEMCSA (DEMTSA) JÁNOS ANTAL

Miskolc, 1795. szept. 23. D. Antal kereskedő és Jankó Zsófia fia. Szerb (?) származású, nem nemes, görögkeleti vallású. Nyugalmazott százados (1812–1840. az 52. gyalogezredben szolgált), Miskolcon él. Özvegy (1835– felesége Lepora Mária volt), gyermektelen.

1848. márc. 22. a miskolci nemzetőrség századosává választják. Jún. 26.– őrnagy, Pest megye Kalocsa-sárközi járásának nemzetőr parancsnoka. Mozgósított zászlóaljával részt vesz a szerb felkelők elleni délvidéki harcokban. Nov. 13.– a tiszai

őrvonal zentai szakaszának parancsnoka. 1849. jan. 30. Zentán gyilkosság áldozatául esik.

Életrajz: BONA 2015, I. 239. Források: *Közlöny* 18. 1848, 158; KAW Gb. 52. LIR 1841–1850, 4/199; Uo. Trauungsbuch 52. LIR 1835; THIM 1930–1940, I. 305. és III. 406.

kókai KUN BÁLINT

Miskolc, 1796. okt. 24. (ker. okt. 26.) K. János és Rácz Zsuzsanna fia. Magyar, református. Nyugalmazott főszázados (1814–1843. a 31. gyalogezredben szolgált), Miskolcon él. Nőtlen.

1848. márc. 22. a miskolci nemzetőrség századosává választják. Jún. 26.– őrnagy Csongrád megye nemzetőrségénél. Júl. 19. leköszönését elfogadják. Dec. 17.–, ill. 1849 tavaszán és nyarán Miskolc város térparancsnoka a honvédsereg oldalán.

A szabadságharc után hadbíróság elé állítják, de felmentő ítéletet kap (Kassa, 1850. szept. 9.). Nyugalmazott cs. kir. századosként hunyt el, Miskolc, 1863. dec. 4.

Életrajz: BONA 2015, 382. Források: URBÁN 1973, 390; *Közlöny* 18. 1848, 47; MNL OL Hm. Ált. 1849, 1360, 16326; SZENDREI 1886–1901, IV. 63–64. Az 1. hadtest: I. 23, 33; SZINNYEI 1891–1914, VII. 447 col; HL Kassai hadb. 98. cs. 51; KAW Gb. 31. LIR 1841–1850, 9/151; Uo. Hauptleute 1. Klasse 36/376. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

PÁLÓCZY TAMÁS

Miskolc, 1812. márc. 17. P. László földbirtokos, Borsod megye alispánja, 1848/49. az országgyűlés korelnöke és Visolyi Judit fia. Magyar, nemes, református. Jogot végez. Szolgabíró Esztergom megyében. Felesége 1838–kesselőkői Majthényi Krisztina, három gyermek apja.

1848. szept. 6.– az Esztergom megyében alakult önkéntes nemzetőrszázad századosa, alakulatával a komáromi vár biztosítására küldik. Századával később az 1. Pest megyei önkéntes nemzetőrszázad kötelékében a fel-dunai seregben szolgált. 1849. jan. 30.– százados a 71. honvédszázadban a komáromi várőrségnél. A vár feladása előtt Klapka György tábornok őrnaggyá lépteti elő (szept. 30.).

Komáromi kapitulánsként mentességet élvez, de 1853. politikai szervezkedés vádjával letartóztatják és három év várfogságra ítélik (1855. aug. 14., ill. szept. 15.). A csehországi Josefstadtban raboskodik, 1857. jan. 8. kegyelmet kap. 1860. emigrál és belép az olaszországi magyar légióba. 1861. őrnagy ui. 1864– Turinban, majd Svájcban él. † Turin, 1866. júl. 20.

Életrajz: BONA 2015, II. 460–461. Források: *Közlöny* 15. 1849. MNL OL ONóHt. Ált. 1848, 4361; Uo. Hm. Ált. 1849, 19932; Uo. Katonai iratok (R 306) 7. cs. 32; KLÖM XIV. 584; SZINNYEI 1887, 76, 89, 214 col; LUKÁCS 1986, 459; KAW Civil Gouv. zu Wien 235; HL Rendőri megfigy. 32; *Honvéd* 21. 1868; NAGY 1857–1868. IX. 98; BOROVSKY 1896–1911, 403; *Vasárnapi Újság* 18. 1869. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

SOLTÉSZ GYÖRGY

Miskolc, 1787. aug. 13. S. György és Steer Klára fia. Magyar, nemes, r. katolikus. Gimnáziumot végez. Nyugalmazott hadnagy (1804–1827. a 32. gyalogezredben szolgált, a napóleoni háborúkban ezüst vitézségi érmet kapott).

1849. jan. 31. (febr. 1.)– százados a 30. honvédszászlóaljnál a délvidéki hadszíntéren. Máj. 17. (16.)– őrnagy, a (második) 41. zászlóalj parancsnoka a IV. (bácskai) hadtestben. (Jún. 8. ua. Oppován.)

Vizsgálati fogságban halt meg, Arad, 1850. jún. 24. (A szabadságharc legidősebb törzstisztje volt.)

Életrajz: BONA 2015, II. 515. Források: *Közlöny* 17. 1849, 109; KAW Gb. 32. LIR 1820–1840, 1/133; Uo. Leutenance 61/282; MNL OL Hm Ált. 1849, 20671. és 20748. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

kisjolsvai SZABÓ JÁNOS

Miskolc, 1819. dec. 24. Sz. János közbirtokos és Szabó Erzsébet fia. Magyar, református. Jogot végez Debrecenben és Pesten. Később mérnök segéd Pécskán, majd Csanád megye aljegyzője. Nőtlen. (Felesége 1862– csíkszentdomokosi Sándor Anna, meghalt Marosvásárhely, 1894.)

1848. jún. 14. közvitézként beáll a Szegeden alakuló 3. honvédszászlóaljhoz. Júl. 17. (1.)– hadnagy, részt vesz a délvidéki harcokban. 1849. jan. 23. ('48. dec. 16.)– főhadnagy a bánsági, 1849 tavaszán és nyarán a főhadszíntéren a III. hadtest kötelékében küzdő alakulatánál. Részt vesz a tápióbicskei, az isaszegi, a váci, a nagysallói és az ápr. 26-i komáromi csatákban. Máj. 2. (ápr. 1.)– százados, máj. 8. kintüntetik a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályával. Júniustól a világosi fegyverletételig híres „fehér tollas” zászlóaljának parancsnoka a Vág-menti hadjárat ütközeteiben, a júl. 2-i és 11-i komáromi csaták stb. részese. Aug. 6. Görgei tábornok őrnaggyá lépteti elő, júl. 16-tól számítandó ranggal.

Aradon hadbíróság, majd sorozó bizottság elé állítják, végül elbocsátják. Később felesége backamadarasi birtokán gazdálkodik. 1867–1890. a Marosszéki Honvédegylet tagja. 1869. őrnagy lesz a magyar királyi honvédségnél. 1872– alez-

redes, 1878. ezredesi címmel nyugalmazzák. † Marosvásárhely, 1900. júl. 29. Ke-
belén (Maros-Torda m.) temették el.

Életrajz: EGERVÁRI 1870, 185–186. (portréval) és BONA 2015, II. 527. Források: MIKÁR 1869, 23. és
MIKÁR 1891, 214; *Vasárnapi Újság* 25. 1894. és 31. 1900; *Közlöny* 41. 1848. és 13. 1849, 96, 108;
HL Aradi hadb. 113/2, 2/228; Uo. Tiszti akvi. lapok 20339; MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 2911.
Gyászjelentés: OSZK.

SZÁZADOSOK

APÁTHI-THAN (1848-ig THAN) SÁNDOR

**Miskolc, 1823. aug. 28. T. János mérnök, majd uradalmi tiszttartó és Setényi
(Schrott) Júlia fia. Magyar, nemes, r. katolikus. Jogot végez. Ügyvéd Pesten.
Nőtlen.**

1848. okt. 9. (1.)– hadbíró hadnagy a 22. és 26. honvédszászlóaljnál. 1849. máj. 2.
(ápr. 28.)– hadbíró főhadnagy a 26. zászlóaljnál az I. hadtestben. E minőségében
végül százados. Világosnál teszi le a fegyvert.

Az 1850-es években nevelő Pozsonyban. Később ügyvéd a fővárosban. † Bu-
dapest, 1890. júl. 12.

Életrajz: BONA 2008–2009, I. 108. Források: NAGY 1857–1868 XI. 135–136; *Közlöny* 122. 1848,
150; 96. 1849, 126; *Vasárnapi Újság* 29. 1890; MNL OL Hm. Ált. 1848, 7245; 1849, 12259; HL
1848–1849, 51/17; Uo. Pesti hadb. 1852-10/88. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. Gyászjelentés:
OSZK (THAN néven). Portré: Hadtört. Múzeum Metszetgyűjt.

papi BALOGH KÁLMÁN

**Miskolc, 1827. márc. 3. B. Ferenc Borsod megye esküdtje, később a munkácsi
gr. Schönborn-uradalom igazgatója és Barkasy Júlia fia. Magyar, református.
Joggyakornok. Nőtlen. (Felesége Szathmáry-Király Terézia lett, meghalt Senye,
1875.)**

1848 szeptemberében beáll a Bereg megyében szerveződő önkéntes nemzetőrca-
pathoz. Okt. 19. (16.)– hadnagy a Munkácson alakuló 21. honvédszászlóaljnál.

Decembertől alakulatával a felső-tiszai hadtestben küzd, 1849 februárjától az Északkelet-Magyarország védelmére alakított 19. hadosztályban szolgál. 1849. máj. 4. (ápr. 16.)– főhadnagy uo. júl. (1.)– százados alakulatánál Kazinczy Lajos ezredes hadosztályában, ill. hadtestében. Az említett sereggel Zsibón teszi le a fegyvert (aug. 24.).

1850. szept. 12. besorozzák a 3. gyalogezredhez, 1852. jún. 25. elbocsájtják. 1889–1893. a budapesti honvéd menház lakója. † Lyukva pusztá, Gömör megye 1909.

Életrajz: BONA 2008–2009, I. 132. Források: *Közlöny* 143. 1848; 98. 1849; MNL OL ONőHt. Ált. 1848, 6642; Uo. Hm. Ált. 1849, 31443; Orosz Hads. Lvt. Hm. Hadi tapasztalati oszt. 1849, 5351; KAW Gb. 3. LIR 1841–1860, A–E; HL: A honv. menház akve. I. 271. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. *Vasárnapi Újság* 19. 1909. Gyászjelentés (feleségéé): OSZK.

BURÓ JÁNOS

Miskolc, 1814. aug. 31. B. János cipész és Vaskó Zsuzsa fia. Magyar, nem nemes, evangélikus. Mesterséget tanul. 1834– közcitéz a 34. gyalog-, 1841– őrmester a magyarországi sorozású 12. Nádor huszárezrednél Csehországban. Nőtlen.

A szabadságharc hírére 1848. okt. 21. ezredének egyik fél-századával Sréter Lajos százados vezetésével megszökik, hazatér és csatlakozik a fel-dunai sereghez. Nov. 11. (1.)– hadnagy az alakulatából szervezett „Frangepán” csapatban, ill. a 12. huszárezred 1. osztályánál. A téli hadjárat során Görgei tábornok fel-dunai seregében, ill. hadtestében szolgál, főhadnaggyá léptetik elő (1849. febr. 22/1.). Márc. 11. áthelyezik az 54. honvédszászlóaljhoz, a II. hadtestbe. Máj. 8. (1.)– százados. Jún. 16. kitünteti magát a Királyrévnel vívott csatában. (A hó végén zászlóaljának ideiglenes parancsnoka.) A komáromi vár őrsegével teszi le a fegyvert.

1851 júliusában besorozzák a 12. huszárezredhez, 1853. elbocsájtják. Az 1850-es években adóhivatali kiadó Lócsén, ill. Gömör megyében. 1867. Sátoraljaújhegyen él, a Zemplén megyei Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 2008–2009, I. 222–223. Források: *Közlöny* 155. 1848; 36. 1849; HL 1848–1849, 13/425, 34/351; Uo. Rendőri megfigy. 80/1157; MNL OL Hm. Ált. 1849, 22450; Uo. Bm. Honv. segély 1867, 3132; KAW Gb. 12. HR 1850–1860, 14/7; MIKÁR 1869, 108. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2657.

DÁLNOKY JÓZSE lásd dálnoki NAGY

kisóczi és gánóczi GÁNÓCZY FLÓRIS

Miskolc, 1825. márc. 17. G. József iparosmester és Krenauer Anna fia. Magyar, r. katolikus. Jogot végez Egerben. 1847– ügyvéd, követi írnok Pozsonyban. 1848. jún. 10.– segédfogalmazó a magyar igazságügyi minisztériumban. Nőtlen. (1867– felesége Kégl Janka.)

1849. máj. 3. Debrecenben hadbíró vizsgát tesz, máj. 9. (1.)– főhadnagy, helyőrségi hadbíró Nagybányán. Jún. 14. szakaszparancsnokként áthelyezik az Egerben alakuló 95. zászlóaljhoz. Júl. (16.)– százados és századparancsnok a 39. Don Miguel gyalogezred újonnan szervezett 4. zászlóaljánál Perczel Mór tábornok közép-tiszai seregében, majd a Szegednél összpontosított főszeregben. A borosjenői fegyverletételig szolgál.

Egy ideig bujkál, majd ügyvéd lesz Pesten. 1861. Pest megye tiszti ügyészévé, 1867. törvényszéki bírónak választják. Később közjegyző Móron, majd Székesfehérváron. 1912. nyugalomba vonul. A Pest városi, ill. a Fejér megyei Honvédegylet tagja volt. † Székesfehérvár, 1913.

Életrajz: SZINNYEI 1891–1914, III. 999–1000. col. és BONA 2008–2009, I. 382–383. Források: GULYÁS 1939–1995, X. 334; SZENDREI 1886–1901, V. 284; *Közlöny* 4. 1848; 102. 1849, 146; MNL OL Hm. Ált. 1849, 20880, 25985; MIKÁR 1869, 25; MIKÁR 1891, 143. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. *Vasárnapi Újság* 49. 1913. Portré: Hadtörténeti Múzeum Fotóarchívum.

jekelfalusi és margitfalvi JEKELFALUSSY LAJOS

Miskolc, 1828. márc. 9. J. László a miskolci rabdolgoztató intézet igazgatója, '48-as honvéd százados és Piller Ágnes fia. Magyar, r. katolikus. Teológushallgató Egerben. Nőtlen. (1851– felesége Hanák Adél, H. Bódog '48-as honvéd hadnagy testvére, meghalt Budapest, 1899.)

1848 októberében beáll az 50. Hunyadi honvédzászlóaljhoz, mellyel Perczel Mór tábornok drávai hadtestének kötelékében részt vesz a Zala megye déli felének (közülük a Muraköz) megtisztításában (Jellačić visszahagyott helyőrségének kiverésében). 1849. jan. 24.– őrmester, febr. (1.)– hadnagy az alakuló 63. zászlóaljnál. Márc. 18. áthelyezik a 42. zászlóaljhoz a III. hadtestbe. A tavaszi hadjárat során kitüntetik a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályával. Jún. 19. (1.)– főhadnagy. A júl. 2-i vagy 11-i komáromi csatában lőtt sebet kap, a komáromi kórházba kerül. Felgyógyulása után százados lesz a 203. zászlóaljnál (aug. 29.).

A komáromi vár feladása után befejezi tanulmányait, 1855. ügyvédi vizsgát tesz. 1860. Borsod megyében főszolgabíróvá, majd Miskolc város polgármesterévé választják. 1865. országgyűlési képviselő. 1870– osztálytanácsos, majd államtitkár a magyar belügyminisztériumban. (Szabadságolt állományú százados, végül alez-

redes lett a magyar királyi honvédségnél.) A Pest városi Honvédegylet tagja volt. † Budapest, 1899. okt. 10.

Életrajz: BONA 2008–2009, I. 500–501. Források: KEMPELEN 1911–1932 V. 259; *Nemesi évkönyv* 28. 1927, 148. és 43. 1936, 32; *Közöny* 17. 1849, 139; *Komáromi Lapok* 65. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 3217, 20296, 26351; HL 1848–1849, 10/415, 17/394; Uo. Tiszti akvi. lapok 29795; MIKÁR 1891, 53. Szül. anyakönyv: MNL OL A 976; *Vasárnapi Újság* 48. 1899. Portré: MNM Tört. Fotótár.

revisnyei MATTHAIDES (MATTHAEIDES) KÁROLY

Miskolc, 1808. szept. 14. M. Károly mérnök és Pfanschmidt Erzsébet fia. Magyar, evangélikus. Gyógyszerész végzettségű. Nyugalmazott főhadnagy (1827–1844. az 5. és a 3. dragonyosezredben szolgált). Élettársa, 1849 májusától felesége Waczlaviczek Anna, öt természetes gyermek apja.

1848. okt. 10. (1.)– százados a Miskolcon alakuló 22. honvédszászlóaljban. 1848–1849. fordulóján a felső-tiszai hadtest kötelékében részt vesz a Galíciából betört császári Schlik-hadtest elleni harcokban. Alakulatával februártól az északkelet-magyarországi (19.) hadosztályban szolgál. Július első felében a Huszton és Nagyszőlősön alakuló magyar dzsidas lovas osztály egyik szervezője, majd századkapitánya Kazinczy Lajos ezredes hadtestében.

A császári hadbíróság 8, illetve 2 év várfogságra ítéli (Pest, 1850. dec.). Büntetését Josefstadtban tölti le. Az 1850-es években Kisfaludon (Zemplén m.) gazdálkodik, ill. földbérlő Pest mellett.

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 76. Források: KAW Gb. 3. Drag. R. 1841–1850, 4/34; Uo. Oberleutnant 53/172; *Közöny* 123. 1848; HL Pesti hadb. 1850-12/6; Uo. Rendőri megfigy. 67/122; MNL OL Hm. Ált. 1849, 15970. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2658.

dálnoki NAGY (1848/49. DÁLNOKY) JÓZSEF

Miskolc, 1809. szept. 29. N. József táblabíró és Szalatnay Erzsébet fia. Magyar, református. Volt hadnagy (1828–1841. a bécsi magyar nemesi testőrségnél és a 34. gyalogezrednél szolgált, szökés miatt rangjától megfosztották és 3 évre elítélték).

1848. dec. 16. (16.)– főhadnagy az 52. Bocskai honvédszászlóaljban a felső-tiszai hadtestnél. 1849. jan. 31. kérésére elbocsátják. Később – állítólag – százados lett a 4. (székely) határvéd zászlóaljnál Erdélyben.

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 132–133. Források: HELLEBRONTH 1939, 269; PÁLMAY 1901, 323; NAGY 1857–1868, VIII. 69; KAW Gb. 34. LIR 1841–1850 4/138; *Közöny* 189. 1848; MNL OL Hm. Ált. 1849, 12045; HL 1848–1849, 11/190. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

NOVÁK FERENC

Miskolc, 1818. jún. 19. N. Ferenc nyeregkészítő mester és Kerekes Rozália fia. Magyar, nem nemes, r. katolikus. Szabó mesterséget tanul. 1836– köztitűz, 1840– tizedes, 1848. aug. 29.– szakaszvezető a magyarországi sorozású 10. Vilmos huszárezredben. 1844– felesége Filakovszky Mária.

Magyar kormány alá rendelt ezrede négy századával szeptember–októberben részt vesz a Jellačić elleni harcokban. Nov. 16.– őrmester a Jászkunságban alakuló 14. Lehel huszárezrednél. 1849. jan. 15. (1.)– hadnagy, máj. 8. (16.)– főhadnagy ezrede 6. századánál, a Központi Mozgó Seregnél, ill. a II. hadtestben. A fel-dunai sereg kötelékében végig küzdi a tavaszi és a nyári hadjáratot. Szept. 13. (1.)– alszázados, szept. 15. (16.)– főszázados és századparancsnok ezrede komáromi vár-őrségnél újonnan alakult osztályában, a vár feladásáig.

Az 1850-es években jegyző Görömbölyön. 1852–1854. gerilla-csapat szervezésének vádjával vizsgálati fogságot szenved. 1857. besorozzák a 10. huszárezredhez, 1859. elbocsátják.

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 153. Források: KAW Gb. 10. HR 1841–1850, 6/17. és 1850–1860, 11/16; Uo. Trauungsbuch 10. HR-1844; *Közlöny* 3. 1849, 105; SZINNYEI 1887, 319–320 col; MNL OL Hm. Ált. 1849, 22860; HL Pesti hadb. 1852-6/88; Uo. Rendőri megfigy. 68/136. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

okolicsnai OKOLICSÁNYI LAJOS

Miskolc, 1812. jún. 6. O. János Borsod megye alispánja és Bükk Krisztina fia, O. József '48-as honvéd alezredes testvére. Magyar, r. katolikus. Megyei hivatalnok. Nőtlen. (Felesége nyitra-ivánkai Vitéz Mária lett, meghalt Budapest, 1887. Felső-Mérán temették el.)

1849. jan. 27. (16.)– százados az 1. Zólyom megyei (később 51. sorszámot kapott) honvédszászlóaljban a fel-dunai (VII.) hadtestben. E minőségében a világosi fegyverletételig végigküzdi a szabadságharcot.

Borsod megye volt alkotmányos alispánjaként halt meg, Szuhogy, 1862. júl. 16.

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 160. Források: Hadtört. Múzeum Kézirattár 9107/Em; MNL OL Hm. Ált. 1849, 1112; HL 1848–1849 51/17; NAGY 1857–1868, pótköt. 342; OKOLICSÁNYI 1998. Gyászjelentés: OSZK.

POHOTZKY (POVOVSZKY) MÁRTON

Miskolc, 1819. Magyar, görögkeleti vallású. (Valószínűleg Povovszky Illés '48-as honvéd hadnagy [lásd alább] testvére.) A kassai ezred nevelőintézetben végez. Volt tizedes (1837–1843. az 52. gyalogezredben szolgált). Nős, egy gyermek apja.

A szabadságharcban előbb nemzetőr főhadnagy, 1848/49. fordulóján a felső-tiszai hadtestben harcol. 1849. febr. (1.)– hadnagy az 53., márciustól 36. számot viselő (nagyreszt román újoncokból álló, a Hajdúságban alakult) honvédszászlóaljnál. Alakulatával később az aradi vár ostrománál (a bánsági, V. hadtestben) szolgál. Máj. 31. (16.)– főhadnagy. Végül aug. 9. (2.)– százados zászlóaljánál az elfoglalt aradi vár őrségénél, a vár feladásáig (aug. 17.).

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 227. Források: KAW Gb. 52. LIR 1841–1850, 12/170; *Közlöny* 20. 1849, 122; MNL OL Hm. Aradi nem iktatott iratok sz. n. (163. cs. fol. 32.); HL 1848–1849, 43/321 c.

REMÉNYI (1848-ig, ill. 1862-ig HOFFMANN) ANTAL

Miskolc, 1825. ápr. 15. Apja H. Henrik aranyműves. Magyar, nem nemes, r. katolikus (eredetileg izraelita). Jogot végez Pesten és Egerben. 1846– ügyvéd, egy pesti ügyvéd iroda vezetője. Nőtlen. (Felesége az emigrációban Mauksch Johanna lett, meghalt Póla, 1895. 1895– Reichardt Mariska.)

1848 májusában beáll a Pesten alakuló 1. honvédszászlóaljhoz. Szeptembertől őrmester a Zrínyi-csapatban, ill. a 35. Zrínyi honvédszászlóaljnál, mellyel részt vesz a horvátok elleni harcokban. 1849. márc. 13. (1.)– hadnagy, a 68. zászlóalj segédtszije az aradi várat ostromló bánsági (V.) hadtestben. Máj. 31. (16.)– főhadnagy, júl. 21. (16.)– százados a 39. Don Miguel gyalogezred 1. zászlóaljánál, ill. az ebből lett 114. honvédszászlóaljban a II. hadtestnél. E minőségében a komáromi vár őrségével teszi le a fegyvert. Állítása szerint megkapta a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályát.

Emigrál, Angliában, majd az Amerikai Egyesült Államokban él. 1861. hazatér. A kiegyezés után egy ideig törvényszéki bíró, de lemond és ügyvéd lesz. Földrajzi, történelmi és közgazdasági tárgyú cikkei jelennek meg. A Pest városi Honvédegy-let tagja volt. † Budapest, 1912. nov. 28.

Életrajz: SZINNYEI 1891–1914, XI. 762–776. col és BONA 2008–2009, II. 264–265. Források: HL 1848–1849, 9/388; *Komáromi Lapok* 63. 1849; *Közlöny* 53. 1849; MIKÁR 1891, 54; *Vasárnapi Újság* 17. 1905. (Portré ui.) Gyászjelentés (feleségéé): OSZK.

SASSY-SZABÓ ISTVÁN

Miskolc, 1827. febr. 7. S-Sz. István orvos és Nagy Borbála fia. Magyar, nemes, református. Ügyvéd. Nőtlen. (Felesége Stekler Mária, majd Okolicsányi Ida lett.)

1848 júniusában Miskolcon beáll a Kassán alakuló 9. honvédszászlóaljhoz. A délvideki harcok során tizedes, okt. 24. őrmester lesz. Dec. 17. (16.)– hadnagy, zászlóaljának segédtszjtje. 1849 februárjától a főhadszíntéren a III. hadtestben szolgál alakulatával. Jún. 16. (1.)– főhadnagy, végül százados a 129. zászlóaljnál a közép-tiszai hadseregben a borosjenői fegyverletételig. Kitüntették a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályával.

A császáriak sorozóbizottság elé állítják, de „alkalmatlanként” nem sorozzák be. Az 1850-es években becslőbiztos Borsod megyében. 1867. ügyvéd, ekkor és 1890. a Borsod megyei Honvédegylet tagja, ill. elnöke. Miskolci városi képviselőként halt meg, Miskolc, 1907. aug. 30.

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 300. Források: Szendrei 1886–1901, IV. 70; MNL OL ONöHt. Ált. 1848, 7800; Uo. Hm. Ált. 1849, 7137, 21311, 25985, Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2862; *Közlöny* 195. 1848; HL 1848–1849, 35/46; Uo. Rendőri megfigy. 72/46; MIKÁR 1869, 20. és MIKÁR 1891, 48. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423; *Vasárnapi Újság* 36. 1907. Gyászjelentés: OSZK. Portré: MNM Tört. Fotótár.

SZINESY (1849-ig, ill. 1871-ig GELBER) JÓZSEF

Miskolc, 1825. Magyar, nem nemes, r. katolikus. Kereskedősegéd, 1842–alágyús, 1843– főágyús az 5. Bervaldo tüzérezrednél Budán. Nőtlen. (Felesége Kozlovics Zsuzsa lett, meghalt Arad, 1885.)

1848. aug. 29. tüzemesterként (őrmesterként) átlép a honvéd tüzérséghez. Nov. 13. (1.)– hadnagy, 1849. jan. (16.)– főhadnagy. Áprilisban a 3., június–júliusban a 4. 3-fontos üteg parancsnoka a felső-magyarországi (IX.) hadtestnél, ill. a közép-tiszai hadseregben. E beosztásában végül százados a Szegednél összpontosított főszeregben.

1850. jan. 24. besorozzák a 32. gyalogezredhez, 1852. tartalékos állományba helyezik. 1867. az Arad megyei Honvédegylet tagja. Nyugalmazott pénzügyi hivatalnokként halt meg, Arad, 1887. okt. 9.

Életrajz: Bona 2008–2009, II. 421. Források: KAW Gb. 5. FAR 1841–1854, 39/87. és 32. LIR 1841–1857, 67/158; MOL Hm. Ált. 1848, 5570. és 1849, 29995; Uo. Aradi nem ikt. ir. sz. n. (163. cs.); *Közlöny* 158. 1848. és 13. 1849, 39; HL 1848–1849, 38/78; MIKÁR 1869, 6; *Vasárnapi Újság* 42. 1887. Hal. anyakönyv: Arad (Ferencsek).

THAN SÁNDOR ld. APÁTHY-THAN

TATAY ISTVÁN

Miskolc, 1815. Magyar, r. katolikus. 1833– közvitész, 1839– tizedes, 1846– szakaszvezető a magyarországi sorozású 34. Vilmos porosz herceg nevét viselő gyalogezredben. Nőtlen. (1854– felesége Urbán Anna.)

1848. szept. 29. ezrede 1. zászlóaljának császári érzelmű tisztjeitől elhagyott legénysége alhadnaggyá választja, részt vesz a pákozdi csatában. Okt. 19. (16.)– hadnagy alakulatánál a honvédseregben, a fel-dunai seregnél. 1849. jan. 2. (1.)– főhadnagy zászlóaljánál a Központi Mozgó Seregnél, majd az I. hadtestben, a tava-szi hadjárat idején a III. hadtestben. Ápr. 24. (1.)– százados uo. (Júniusban alakulata a 112. honvédszászlóalj besorolást kapta.) Világosnál teszi le a fegyvert.

1849. szept. 30. besorozzák a 29. gyalogezredhez, 1851. jún. 10. elbocsátják. 1861. az Abaúj megyében alakult Honvédegylet tagja lesz. 1867. már nem élt.

Életrajz: BONA 2008–2009, II. 444. Források: KAW Gb. 34. LIR 1841–1850, 9/13. és 29. LIR 52. cs. 18/96; *Közlöny* 1849/36 (hibásan: Patay) és 89; MNL OL ONóHt. Ált. 1848, 6426; Uo. Hm. Ált. 1848, 8111, 9276. és 1849, 10623; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 4183, KORPONAY 1866, 676, 741.

FŐHADNAGYOK ÉS HADNAGYOK

APÁTHY-THAN (1848-ig THAN) FERENC

T. János Keresztély kincstári uradalmi mérnök és Setényi Ottilia fia, A-T. Sándor '48-as honvéd százados (lásd előbb) testvére. Miskolc, 1825. jún. 6. (ker. jún. 8.), r. katolikus, nemes. Mérnök-gyakornok. Nőtlen.

1848 őszétől hadi fogalmazó az al-dunai (bácskai) hadtest törzsénél. E beosztásában 1849. jan. 17. (16.)– hadnagy uo., ill. a III. hadtest törzsénél a 34. gyalogezred 3. zászlóaljának tiszti létszámában. Máj. 8. (1.)– főhadnagy Görgei tábornok fel-dunai hadseregének központi tábornoki irodáján.

Az 1850-es években mérnök a Tisza szabályozásánál Szegeden. † Buda, 1861. jan. 5.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 43. Források: *Közöny* 4. 1849; NAGY 1857–1868, XI. 136; KARSÁ 1993, 161; SZINNYEI 1891–1914, XIV. 87. col. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

sipeki BALÁZS JÁNOS

B. Mihály csizmadia és Berdisz Anna fia. Miskolc, 1824. jún. 8., r. katolikus. Jogot végez. Ügyvéd. Nőtlen. (Felesége Brinszky/Brinczky Apollónia lett, meghalt Mezőnyék, 1913.)

1848. jún. 8. Miskolcon beáll a Kassán alakuló 9. honvédszászlóaljhoz. A Délvidéken harcol, okt. 20.– tizedes. November közepén áthelyezik a Partiumban alakuló 31. zászlóaljhoz. 1849 januárjától őrmester a Tasnádon szerveződő 67. zászlóaljnál. Ápr. (1.)– hadnagy, végül főhadnagy, az 1. honvéd vadászrezred Mártonffy Zsigmond őrnagy vezette zászlóaljának segédtszjtje a felső-magyarországi (IX.) hadtestben.

1850. márc. 11. közlegényként besorozzák a cs. kir. 27. gyalogezredhez. 1851. tartósan szabadságot kér, 1854. leszerelik. 1867. ügyvéd Miskolcon, a Borsod megyei Honvédegylet tagja. Meghalt Mezőcsát, 1881. szept. 2.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 66. Források: *Közöny* 25. 1849; Szendrei 1886–1901, IV. 70; MIKÁR 1869, 21; MOL ONóHt. Ált. 1848, 7800; Uo. Hm. Ált. 1849, 9381; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2862; HL: 1848/49, 32/397; KAW Gb. 27. LIR 1857–1860, 13/135. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975., Gyászjelentés: OSZK.

papi BALOGH PÉTER

B. Ferenc közbirtokos, uradalmi jószágigazgató és Barkasy Zsuzsanna fia, B. Kálmán '48-as honvéd százados (ld. előbb) testvére. Miskolc, 1825. jún. 3., református. A bécsi műegyetemen, majd a pozsonyi jogakadémián, 1846– a hohenheimi (Württemberg) gazdasági akadémián tanul. A szabadságharc hírére hazatér. Nőtlen.

1848 októberétől a Vas megyei 44. honvédszászlóaljnál szolgál. Őrmester ui., 1849. júl. 21. (máj. 1.)– hadnagy a 134. (Erdélyben, Tordán alakult) zászlóaljnál, a tartalék hadtestben, Szegeden a világosi fegyverletételig.

Az 1850-es években telekkönyvi hivatalnok Kassán. 1867–1870. tanintézeti igazgató Debrecenben. 1872– hivatalnok a mezőhegyesi katonai mentelepnél. 1884– Újharasztin gazdálkodik. A Borsod megyei Honvédegylet tagja volt. † Dunaharaszti, Pest m. 1904. szept. 3.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 80. Források: *Közöny* 157. 1849; MIKÁR 1869, 21; *Vasárnapi Újság* 38. 1904; SZINNYEI 1891–1914, I. 483–484. col; SZENDREI 1886–1901, V. 267–268; HL 1848/49, 51/17. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

mikófalvi BEKÉNYI NÁNDOR (FERDINÁND)

B. József cs. kir. huszárórnagy és Vizster Anna fia. Miskolc, 1826. jún. 4., r. katolikus. A bécsújhelyi katonai akadémián végez (1838–1845.), majd hadfi, 1848. febr. 1.– hadnagy a 10. Vilmos huszárezredben. Júl. 15. kilép, Bécsben házasságot köt Zechner Franciskával, akivel Salzburgba költözik. 1849 tavaszán hazatér és szolgálatra jelentkezik a honvédseregbe. (Második felesége 1855– Ehrlinger Izabella.)

1849. máj. 4. (1.) hadnaggyá nevezik ki a 10. Vilmos huszárezred tartalék századához.

A világosi fegyverletétel után Aradon 10 év várfogságra ítélik (1849. dec. 10.). 1850. márc. 26. kegyelmet kap. Hivatalnok lesz a Duna Gőzhajózási Társaságnál Budán, majd uradalmi gazdatiszt. † Budapest, 1877. jan. 9.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 124. Források: *Közlöny* 99. 1849; SVOBODA 1880, 743; SVOBODA 1894–1897, MA. II. 108; KEMPELEN 1911–1932, II. 34; *Magyar Nemzeti Zsebkönyv* I. 64; *Nemesi évkönyv* 149. 1957; MNL OL Hm. Ált. 1849, 12860; HL 1848/49 42/205; Uo. Aradi hdb. 113/5, 2/302; Uo. Rendőri megfigy. 180; KAW Gb. 10. HR 1841–1850, 13/128.

(BETHLEN-) BISZTERSZKY KÁROLY

B. Imre miskolci nagykereskedő, majd dráveci (Szepes megye) földbérő, '48-as honvéd százados és Blasy Zsuzsanna fia. Miskolc, 1823. nov. 6., evangélikus. Jogot végez. Nőtlen. (Felesége 1853– Kasza Mária.)

1848 májusában beáll a Pesten alakuló 2. honvédszászlóaljhoz. Júliustól a délvidéken szerb felkelők ellen harcol alakulatával és tizedes lesz. Okt. 10. (1.)– hadnagy a Szegeden szerveződő 33. zászlóaljban, továbbra is a bácskai seregben. 1849. jan. 27.– beteg Nyíregyházán. Később főhadnagy lesz zászlóaljánál. Jún. 27. megbízzák a Nógrád megyei népfelkelés megszervezésével. (Egy adat szerint ekkor százados lett.)

1867. Hont megye telekkönyvvezetője, a Hont megyei honvédegylet tagja. (1870– szabadságolt állományú főhadnagy a magyar királyi honvédségnél.) A losonci járásbíróóság telekkönyvi vezetőjeként hunyt el, Losonc, 1883. ápr. 30.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 166–167. Források: *Közlöny* 30. 1848. és 125; MIKÁR 1869, 52; MNL OL Hm. Ált. 1849, 5628; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 3473. és 4913; HL Tiszti akvi. lapok 3618. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2657. Gyászjelentés: OSZK. Portré: Aradi Erekllyemúzeum.

BURÓ DÁNIEL

B. János csizmadia és Vaskó Zsuzsa fia, B. János '48-as honvéd százados (ld. előbb) testvére. Miskolc, 1816. szept. 30., evangélikus. 1841– közvitéz a 3. Ferdinánd huszárezredben. Nőtlen. (Felesége 1850– Monori Sára.)

Ezredével 1848 nyarán a szerb felkelők ellen küzd, októberben csatlakozik a honvédsereghez. Átkerül a szekereszkarhoz. Örmester, 1849. aug. 20. (16.)– hadnagy a komáromi várórség egyik tüzér ütegének fogatparancsnoka. (A szabadságharcban öt lött sebet kapott.)

1867. Monor város „szállásmestere”, a helyi honvédegylet tagja. † Monor, Pest m. 1887. jan. 15.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 237–238. Források: *Komáromi Lapok* 64. 1849; MIKÁR 1869, 68; MNL OL Bm. Honv. segély 10. (cs. sz. n.); KAW Gb. 3. HR 1841–1848. 11/4. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2657.

BÜDY KÁLMÁN

Nemes B. András ügyvéd és zádorfalvi Deme Júlia fia. Miskolc, 1828. aug. 2., református. Diák. Nőtlen. (Felesége később Kardos Emília lett, meghalt Debrecen, 1896.)

1848. márc. 22.– a miskolci nemzetőrség tizedese. Szeptembertől a Borsod megyei önkéntes nemzetőrzászlóalj katonája, részt vesz a Jellačić elleni hadjáratban. Később beáll a honvédsereghez csatlakozott 1. Császár huszárezredhez (melynek ezredese, Mesterházy István, leánytestvére révén a sógora lett). Örmester, 1849. jún. (máj. 1.)– hadnagy az említett ezredben, az I. hadtestben, a világosi fegyverletételig.

Az 1850-es években telekkönyvi hivatalnok Miskolcon. 1867. a Borsod megyei Honvédegylet tagja. Meghalt 1893 körül.

Források: SZENDREI 1886–1901, V. 64; *Közlöny* 141. 1849. és 159. 1849; MNL OL Hm Ált. 1849, 20942; HL 1848/1849, 51/17; Uo. Rendőri megfigy. 80/1104; MIKÁR 1869, 21. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés (özvegyéé): OSZK.

BÜDY MÓR

Az előbbi testvére. Miskolc, 1831. jún. 16., református. Diák. Nőtlen. (Felesége Bárány Ida lett.)

1848 júniusában Miskolcon beáll az alakuló 9. honvédzászlóaljhoz. A délvidéki harcok során tizedes lesz. Novemberben áthelyezik a Partiumban alakuló 31. zászlóaljhoz, mellyel az erdélyi sereghez kerül. 1849 februárjától örmester, ápr. 16. (8.)– hadnagy, jún. 28-i kimutatás szerint főhadnagy a 73. (kolozsvári) zászlóaljnál, továbbra is az erdélyi hadszíntéren (a nyári hadjárat idején a besztercei hadosztályban).

Az 1850-es években bírósági írnok Miskolcon. 1867. a Borsod megyei Honvédegyelet tagja.

Források: SZENDREI 1886–1901, IV. 70; *Közlöny* 87. 1849. NAGY 1896, LIII; MNL OL ONöHt. Ált. 1848, 7800; Uo. Hm. Ált. 1849, 5275 és 20841; HL 1848/1849, 52 b/11; Uo. Rendőri megfigy. 80/1105; MIKÁR 1869, 21. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1424.

CSÁK JÁNOS

Miskolc, 1809. A szabadságharc előtt tizenkét évig a cs. kir. 34. gyalogezredben szolgált.

1848. okt. 16.– őrmester, 1849. jún. 19. (1.)– hadnagy a 42. (Zemplén megyében, Sárospatakon alakult) honvédszászlóaljnál. December közepétől alakulatával a felső-tiszai hadtest kötelékében részt vesz a Galíciából betört császári Schlik-hadtest elleni harcokban. A tavaszi és a nyári hadjárat idején alakulatával a III. hadtestben szolgál. Aug. 17. főhadnagyként beosztják a komáromi várórség újonctelepére (az újoncok kiképzésére).

Források: *Közlöny* 139. 1849; SZINNYEI 1887; MNL OL Hm. Ált. 1849, 20296.

CSORBA ÁGOSTON

Nemes Cs. István „jogász” és Cséka (Csejka) Franciska fia. Miskolc, 1822. aug. 29., r. katolikus. Nőtlen.

Őrmester, 1849. jún. 14. (1.)– hadnagy a 35. (Zrínyi) honvédszászlóaljnál, a felsőmagyarországi (IX.) hadtestben.

1849. szept. 1. besorozzák a 39. gyalogezredhez. 1859. leszerelik. 1867. Egerben él, a Heves megyei Honvédegyelet tagja. Meghalt 1894 körül.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 284. Források: *Közlöny* 135. 1849; MIKÁR 1869, 50; HL Orsz. Honvédegyelet 11. (cs. sz. n.); Heves m. Lvt. Honvéd törzskönyv 1867; KAW Gb. 39. LIR 1850–1857, 15/116. és 1857–1860, 28/146. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

DARVAS KÁROLY

Miskolc, 1823.

1848. okt. 16.– köztitéz a Zemplén megyében alakuló 42. honvédszászlóaljnál. Zászlóaljával decembertől a felső-tiszai (I.), a tavaszi és a nyári hadjárat idején pedig Görgei fel-dunai seregében, a III. hadtest kötelékében szolgál alakulatával. Őrmester, 1849. jún. 19. (1.)– hadnagy.

Források: *Közlöny* 139. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 20296.

DEBRECZENY (DEBRECZENI) DÁNIEL

D. Gábor és Szakál Mária fia. Miskolc, 1822. dec. 23., református, nemes. Gimnáziumot végez. Kereskedelmi alkalmazott. Nőtlen. (Felesége Nagy Karolina lett, meghalt Miskolc, 1897.)

1848. nov. 1.– önkéntes az Újházy László kormánybiztos szervezte „Újházyvadászászlóaljban”. Fővadász, 1849. ápr. 2. (1.)– hadnagy, máj. 7. (1.)– főhadnagy alakulatánál. A szabadságharcot a fel-dunai, illetve a VII. hadtest kötelékében küzdötte végig, a világosi fegyverletételig.

1849. okt. 26. besorozzák a 17. gyalogezredhez. 1850. nov. 15. elbocsátják. Később kereskedő, a kiegyezés után városi képviselő Miskolcon. 1867–1890. a Borsod megyei Honvédegylet tagja. † Miskolc, 1895. máj. 2.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 297–298. Források: *Közlöny* 144. 1849; MIKÁR 1869, 20. és II. 48; *Vasárnapi Újság* 27. 1895; *Történelmi Lapok* 14. 1895, 115; *Nemesi évkönyv*, 1925–1926, 53; MNL OL Hm. Ált. 1849, 10623, 21688; Uo. Görgei A. hadügymin. ir. 2. cs. (sz. n.), HL 1848/49, 51/17; Uo. Orsz. Honv. egyesület 13. cs. (sz. n.); KAW Gb. 17. LIR 1841–1857, 22/129. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

DEMCSA GYÖRGY

Miskolc, 1828., görögkeleti vallású. Diák. Nőtlen.

1848. jún. 5. beáll a Kassán alakuló 9. honvédzászlóaljhoz. Alakulatával a Délvidéken, 1849 februárjától a főhadiszíntéren harcol, febr. 25.– őrmester. Damjanich tábornok III. hadtestében végigküzd a tavaszi hadjáratot. Júl. 19. hadnaggyá nevezik ki a Somogy megyében szerveződő 127. zászlóaljhoz, de a 9.-nél lesz hadnagy, mellyel Világosnál teszi le a fegyvert. Besorozzák a cs. kir. 30. gyalogezredhez.

Életrajz: Bona 1998–1999, I. 303–304. Források: *Közlöny* 165. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 31389; HL 1848/49, 51/17; KAW Hauptarmee Detailakten 1848/49, 13-10.

palkonyai DOBOS DÁNIEL

D. Mihály és Marusi Erzsébet fia. Miskolc, 1828. jan. 8., református. Diák. Nőtlen.

1848. okt. 25. beáll a Miskolcon alakuló 22. honvédzászlóaljhoz. Tizedes, majd őrmester alakulatánál, előbb a felső-tiszai hadtestben, 1849 februárjától Munkácscon, ill. a vereckeai hágó őrzésénél. Júl. (1.)– hadnagy zászlóalijában Kazinczy Lajos ezredes Ungvár központtal alakuló hadosztályánál. Zsibón teszi le a fegyvert.

Az 1850-es és 1860-as években versei jelennek meg a *Hölgyfutárban* és a *Debreczeni Közlönyben*. † Miskolc, 1865. nov. 19.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 319. Források: SZINNYEI 1891–1914, II. 921 col; MNL OL Hm. Ált. 1849, 14394. és 26263. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

palkonyai DOBOS JÓZSEF

Az előbbi öccse. Miskolc, 1830. márc. 18., református. Diák. Nőtlen. (Felesége Tatay Mária lett, meghalt Bp., 1910.)

1848 júniusában honvéd önkéntes lesz, a 9. majd az 1. zászlóaljhoz osztják be. Őrmester, 1849. ápr. (márc. 1.)– hadnagy, végül főhadnagy az utóbbi alakulatánál. A szabadságharcot Görgei tábornok fel-dunai serege, ill. az abból lett fel-dunai (VII.) hadtest kötelékében küzdötte végig.

1849. nov. 17. Aradon besorozzák a 40. gyalogezredhez. 1851. okt. 31. leszereplik. 1867. a Pest városi Honvédegylet tagja. 1890. ügyvéd Budapesten. Meghalt uo. 1905. márc. 14. (Sírja a Kerepesi temetőben van.)

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 320. Források: *Közlöny* 88. 1849; MIKÁR 1869, 28. és MIKÁR 1891, 55; *Vasárnapi Újság* 12. 1905. és 26. 1910; MNL OL Hm. Ált. 1849, 1112; KAW Gb. 40. LIR 1841–1850, 65/86. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

ERŐS GYÖRGY

Miskolc, 1819 körül, r. katolikus. Nőtlen.

1848. jún. 10. Aradon beáll a Szegeden alakuló 3. honvédzászlóaljhoz. Részt vesz a délvidéki harcokban. Októbertől tizedes a 20. (Kassán szerveződő) zászlóaljnál. Decembertől zászlóaljával a felső-tiszai hadtest kötelékében Franz Schlik tábornok Galiciából betört császári hadteste ellen küzd. 1849. febr. 16.– őrmester az 52. (Bocskai) zászlóaljban. Jún. 8. felterjesztik a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályára. Jún. 23. (1.)– hadnagy alakulatánál, továbbra is az I. hadtestben. Neve szerepel a világosi fegyverletételi jegyzéken.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 365. Források: *Közlöny* 144. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 21688. és 23909; HL 1848/49, 51/17.

FEKETE (1849 májusáig SCHWARZ) ANTAL

Miskolc, 1807 körül, r. katolikus, nem nemes. Festő és mázoló. Huszonegy évig a 7. huszárezredben szolgált, mint tizedes szerelt le. 1847– ismét önkéntes, ill. tizedes a cs. kir. 1. Császár huszárezrednél. Nőtlen.

A magyar kormány parancsára 1848 nyarán részt vesz a délvidéki harcokban, októberben ezredével besorol a honvédseregbe. Őrmester, 1849. jan. 9. (1.)– hadnagy alakulatánál, a téli hadjárat idején Perczel Mór tábornok „Központi Mozgó Seregében”, a tavaszi hadjáratban Klapka tábornok I. hadtestében. Július 22. ezredének főhadnagyként Csongrádon tartózkodik.

1850. febr. 10. Pesten besorozzák a 29. gyalogezredhez, dec. 1. leszerelik.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 388. Források: *Közlöny* 2. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 16346. és 21882; KAW Gb. 1. HR 1841–1848, 16/124. és 29. LIR 52. cs. (F) 18/93.

sánkfalvi FODOR FERENC

F. Pál és Paukovich Anna fia. Miskolc, 1813. febr. 29., r. katolikus. Borsod megye balatoni járásának szolgabírája. Nőtlen.

1849. jún. 18. (ápr. 1.)– a 450 főnyi Borsod megyében alakult védzászlóalj főhadnagya, máj. 1.– parancsnoka. Alakulatával a tavaszi és a nyári hadjárat idején a felső-magyarországi (IX.) hadtest kötelékében szolgál.

A szabadságharc után közel egy év vizsgálati fogság után szabadon engedik (Pest, 1851. szept. 14.).

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 410. Források: *Közlöny* 113. 1849. és 139. 1849. KEMPELEN 1911–1932, IV. 150; HL Pesti hadb. 50. cs. 1851-9/139; WALDAPFEL 1950–1965, III. 233, 286–287, Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

GOHLL JÓZSEF

G. József kórházi ápoló és Kimpelin Katalin fia. Miskolc, 1811. nov. 13., evangélikus, nem nemes. 1831–1839. szanitéc a 40. cs. kir. gyalogezredben. 1839– önkéntes, 1840– tizedes, 1845– szakaszvezető, 1848. júl. 16.– őrmester a magyarországi sorozású 4. Sándor (orosz cár nevét viselő) huszárezredben. Nőtlen.

Magyar kormány alá rendelt ezredével szeptembertől Jellačić ellen harcol, októberben csatlakozik a honvédsereghez. 1849. febr. 27. a kápolnai csatában súlyosan megsebesül. Felgyógyulása után hadnagy lesz az alakuló 18. Attila huszárezredben (máj. 31.).

1867. telekkönyvi hivatali írnok Miskolcon, volt századosként (?!) a Borsod megyei Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, I. 470–471. Források: *Közlöny* 126. 1849; MIKÁR 1869, 20; MNL OL Hm. Alt. 1849, 13710. és 17122; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 1711. és 2862; KAW Gb. 5. Drag. Rgt. 1820–1840, 1/125. és 4. HR 1841–1848, 7/131. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2657.

HEGEDŰS FERENC

H. József és Pintér Erzsébet fia. Miskolc, 1828., r. katolikus, nemes. Joggyakornok. Nőtlen. (Felesége Klein Anna lett, meghalt Fadd, 1908.)

1849. jan. 3. önkéntes lesz a 20. honvédzászlóaljban. Febr. 16.– őrmester az 52. (Bocskai) honvédzászlóaljnál, a felső-tiszai, a későbbi I. hadtestben. Jún. 8. felterjesztik a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályára (kitüntette magát a budai vár bevételénél). Jún. 7. (1.)– hadnagy alakulatánál, továbbra is az I. hadtestben, a világosi fegyverletételig.

1867. a Pest városi Honvédegylet tagja. 1890. ua., a pénzügyi bíróság ítélőbírója. † Budapest, 1898. máj. 17.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 34. Források: *Közlöny* 144. 1849; MIKÁR 1869, 32. és II. 59; *Vasárnapi Újság* 21. 1898; KEMPELEN 1911–1932, V. 10; MNL OL Hm. Ált. 1849, 21688. és 23909; HL 1848/49, 51/17. Gyászjelentés: OSZK.

tiszabeői HELLEBRONTH JÁNOS

H. Antal közbirtokos és Török Krisztina fia. Miskolc, 1827. máj. 11., r. katolikus. Jogot végez. Jegyző. Nőtlen. (Felesége 1863– Frombach Laura, meghalt Budapest, 1918.)

1848. jún. 1.– írnok a magyar belügyminisztériumban. 1849. márc. 20. (16.)– hadnagy a Heves megyében alakuló önkéntes lovascsapatnál. Júniusban alakulatával beosztják a szerveződő 18. Attila huszárezredbe. Júl. (16.)– főhadnagy ezrede 6. századánál a közép-tiszai hadseregben. Borosjenőn teszi le a fegyvert (aug. 20.).

1849. aug. 25. besorozzák a 8. gyalogezredhez. 1851. febr. 25. leszerelik. 1867–alszolgabíró Heves megyében. Meghalt Budapest, 1906. jan. 3.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 39. Források: *Közlöny* 15. 1848. és 165. 1849; *Vasárnapi Újság* 2. 1906. és 2. 1918; NAGY 1857–1868, pótkötet 273; KEMPELEN 1911–1932, V. 21; MNL OL Hm. Ált. 1849, 24703, 25985. KAW Gb. 8. LIR 1850–1860, 43/117. Gyászjelentés: OSZK.

JURGUS (1849. JURGOSI) JÁNOS

Miskolc, 1821., görögkeleti vallású, nem nemes. (Görög eredetű kereskedőcsaládból származott.) Festő- és mázó, 1843– köztitész a 39. Don Miguel gyalogezredben. Nőtlen.

Ezredével 1848 nyarán a szerb felkelők ellen harcol. Okt. 16.– őrmester a honvédseregbe lépett ezredénél. 1849 májusában áthelyezik a Nagykőrösön alakuló 93. honvédszászlóaljhoz. Aug. 5. (2.)– hadnagy uo., a bánsági (V.) hadtestnél, a temesvári vár ostrománál. Borosjenőn teszi le a fegyvert, az oroszok előtt (aug. 20.).

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 147. Források: MNL OL Hm. Ált. Aradi nem ikt. ir. sz. n. (163. cs.); KAW Gb. 39. LIR 1841–1850, 28/113; DIÓSZEGI–DIÓSZEGI 2008, 40.

KÁDÁR ISTVÁN

Nemes K. István kincstári tisztartó és Kormos Borbála fia. Miskolc, 1822. aug. 13., református. 1844– a Selmeci Akadémia erdészhallgatója, 1848. okt. 16. vég bizonyítványt kap. Nőtlen. (Felesége Lefter Mária lett.)

1848 őszétől a Selmecbányán alakult önkéntes vadászszázad katonája. Alakulatával a főhadszíntéren harcol. 1849. máj. 6.– fővadász (altiszt). Jún. 30. (1.)– hadnagy a gróf Festetich Oszkár őrnagy szervezte és vezette, három századból álló „Festetich-vadászszászlóaljban”, a közép-tiszai hadseregnél. Borosjenőn teszi le a fegyvert (aug. 20.).

1867. erdőmester, ekkor és 1890. az Esztergom megyei Honvédegylet tagja. † Esztergom, 1895. okt. 11.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 153. Források: *Közlöny* 154. 1849; MIKÁR 1891, 140; *Vasárnapi Újság* 42. 1895; *Történelmi Lapok* 21. 1895, 183; MNL OL Hm. Ált. 1849, 21383; Komárom m. Levélt. Honvéd törzskönyv 1868. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés (apjáié, 1875.): OSZK, Faller Gusztáv 180; MEL, A selmeci akadémisták akvei.

KERESZTESY FERENC

Nemes K. Sámuel és Vajda Júlia fia. Miskolc, 1807. szept. 15., református. Gimnáziumot végez. 1829– köztívész, 1842– tizedes az 1. Császár huszárezredben. Nőtlen.

1848. júl. 15. őrmester lesz az alakuló honvéd szekereszkarnál. Nov. 6.– a 2. hatfontos lovas üteg fogatparancsnoka a fel-dunai seregben. E beosztásában 1849. márc. 3. (jan. 16.)– hadnagy. A nyári hadjárat idején a 7. hatfontos lovas üteg fogatparancsnoka a VII. hadtestnél. Világosnál teszi le a fegyvert.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 207. Források: *Közlöny* 44. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 5255; Uo. Görgy-csal. gyűjt. 42. cs. 3. tétel 32; HL 1848/49, 33/188. és 43/414. 1/2; KAW Gb. 1. HR 1841–1848, 13/144. Szül. anyakönyv: MNL OL C 1423.

KISMARTONI MIHÁLY

K. Mihály és Kassai Mária fia. Emőd, Borsod m. 1825. ker. Miskolc, ápr. 11., r. katolikus. Nevelő.

1848 júniusában beáll a Debrecenben alakuló 10. honvédzászlóaljhoz. A világosi fegyverletételi jegyzéken hadnagyként szerepel.

1849 decemberében volt honvédtisztként besorozzák a cs. kir. 27. gyalogezredhez. 1850. nov. 5. elbocsátják.

Források: MNL OL Hm. Ált. 1848, 1062; HL 1848/1849, 43/364. és 51/17; KAW Gb. 27. LIR 1841–1850, 71/149. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

szeghi KISS LAJOS

K. László Borsod megye aljegyzője és Paulikovics Mária fia (K. Gyula szendrői születésű '48-as honvéd főhadnagy öccse). Miskolc, 1825. jan. 18., r. katolikus. Jogot végez. Borsod megye esküdtje. Nőtlen. (Felesége kézdipolyáni Simonyi Etelka lett, meghalt Ónod, 1892.)

1848. okt. 27. Pesten önkéntes lesz a honvéd tüzérségnél. A délvidéki hadszíntérre kerül. Decembertől tüzemester. 1849. jún. 29. (16.)– tüzér hadnagy a fel-dunai seeregben, a III. hadtestnél, a világosi fegyverletételig.

A kiegyezés után megyei hivatalnok lesz. 1869.– hadnagy, 1872.– főhadnagy a magyar királyi honvédségnél, 1874. nyugalmazták. † Ónod, Borsod m. 1887. jan. 28.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 229. Források: *Közöny* 148. 1849; *Vasárnapi Újság* 4. 1887; NAGY 1857–1868, X. 554; HL Tiszti akvi. lapok 24273. és 36660. Dr. Kovássy Zoltán (Budapest) szíves adatai. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. Gyászjelentés (özvegyéé, 1892.): OSZK.

KOPÁCSY KÁROLY

Nemes K. József és Kovács Zsuzsanna fia. Miskolc, 1831. szept. 17., református. Diák. Nőtlen. (Később megnősült, és családot alapított.)

Állítása szerint 1849. jún. 15-én Kazinczy Lajos ezredes hadnaggyá nevezte ki. 1850. jan. 16. volt honvédként besorozzák a 12. huszárezredhez. 1854.– tizedes, 1855.– őrmester, 1858.– tartalékos állományba helyezik. 1867. szappankészítő, a Borsod megyei Honvédegylet tagja. Meghalt Miskolc, 1885. febr. 19.

Források: MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 2868; KAW Gb. 12. HR 1851–1860, 9/131; MIKÁR 1869, 21. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1424; *Vasárnapi Újság* 9. 1885. Gyászjelentés: OSZK.

KUBICZKY (KUBICZKI) KÁROLY

Miskolc, 1824. vagy 1825. r. katolikus. Diák. Nőtlen. (Felesége Noszticzius Franciska lett, meghalt Miskolc, 1868.)

Őrmester, 1849. máj. 19. (1.)– hadnagy a 16. honvédzászlóalj kikülönített 5. századánál, mely a Zaránd megyei román felkelőkkel állt harcban.

1849. nov. 10. Temesváron besorozzák a 3. helyőrségi zászlóaljhoz. 1857. a 12. huszárezredtől szerel le. 1867. telekkönyvi írnok, a Borsod megyei Honvédegylet tagja. Járásbíróági írnok, 1888. felveszik a budapesti honvéd menházba, de még ez évben elhagyja a menházat.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 328. Források: *Közöny* 113, 1849; MIKÁR 1869, 21; MNL OL Hm. Ált. 1849, 15069; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2862; HL Honv. menház akv. I. 246; KAW Gb. 3. Garn. Baon. 1851–1855, 8/166. és 12. HR 1850–1860, 20/106. Gyászjelentés (feleségéé, 1868.): OSZK.

KUHN (később KUN) ÁRMIN

Apja kereskedő. Miskolc, 1826. jan. 23., izraelita. Gimnáziumot végez. Kereskedősegéd. Nőtlen.

1848 júniusában önkéntes lesz a Pesten alakuló 1. honvédszászlóaljnál. A szabadságharcot alakulatával a fel-dunai sereg, ill. (VII.) hadtest kötelékében küzdi végig, a világosi fegyverletélig. Állítása szerint végül hadnagy lett.

1867. kereskedősegéd, a Pest városi Honvédegylet tagja. Az 1870-es években kereskedő. (1872.– szabadságolt állományú hadnagy a magyar királyi honvédségnél, 1873. leköszön.) 1890. a Pest városi Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 332. Források: MIKÁR 1869, 32. és MIKÁR 1891, 60; MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 3260; HL Tiszti akvi. lapok 36548.

MAGYAR KÁROLY

Szül. 1824 körül, református. Miskolc városi hivatalnok. Nőtlen. (Felesége 1860– Sáray Zsuzsánna.)

1848 októberében beáll a Miskolcon szerveződő 22. honvédszászlóaljhoz. Decembertől részt vesz a felső-tiszai harcokban. 1849. febr. 10.– őrmester, máj. 23. (16.)– hadnagy a Magyarország északkeleti szegletének védelmére alakított 19. hadosztályban. Alakulatának főhadnagyaként a Kazinczy-hadtesttel Zsibón teszi le a fegyvert (aug. 22.).

1867. a Borsod megyei Honvédegylet tagja. Miskolc város, egyben a helyi ref. líceum pénztárnokaként halt meg, Miskolc, 1879. dec. 5.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 426. Források: *Közlöny* 115. 1849; *Vasárnapi Újság* 50. 1879; MNL OL Hm. Ált. 1849, 15423; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2862. Gyászjelentés: OSZK.

alsó-malatinai MALATINSZKY LAJOS

M. Sámuel és Sal(c)zer Júlia fia. Miskolc, 1828. aug. 25., evangélikus. Diák. Nőtlen.

A szabadságharcban előbb százados egy önkéntes csapatnál. 1849. máj. 31. (jún. 1.)– főhadnagy a Tokajban alakuló 97. honvédszászlóaljnál. Zászlóaljával júliustól Kne-zich Károly tábornok „tiszai megfigyelő hadtestében” szolgál (feladatuk az oroszok átkelésének megakadályozása Tokaj körzetében a Tiszán). Július végén csatlakoznak a Tokajnál átkelő fel-dunai hadsereghez, melynek I. hadtestével Világosnál teszi le a fegyvert.

Valószínűleg azonos azzal a M. Lajossal, aki az 1870-es években mérnök és biztosítási hivatalnok volt Pesten.

Források: *Közlöny* 122. 1849; HL 1848/1849, 51/17; SZINNYEI 1891–1914, VIII. 444 col. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2657. Gyászjelentés (anyjác, 1860.): OSZK.

MISKOLCZI (MISKOLCZY) PÉTER

Nemes M. Pál és Pankotai Teréz fia. Miskolc, 1823. júl. 27., református. Ügyvéd. Nőtlen. (Felesége 1852– Hegymeghy Terézia, meghalt Mezőtúr, 1882.)

1848 őszétől a Miskolcon alakult 22. honvédszászlóalj katonája. Decembertől részt vesz a felső-tiszai harcokban. Örmester, 1849. jan. (1848. dec. 16.)– hadnagy. Júl. (1.)– főhadnagy alakulatánál Kazinczy Lajos ezredes hadosztályánál/hadtesténél, mellyel Zsibón teszi le a fegyvert (aug. 24.).

1861. Heves megye alügyészévé választják. Feltehetően azonos személy M. Péter mezőtúri közjegyzővel, aki Mezőtúron hunyt el 1882. máj. 24.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 498. Források: *Közlöny* 1. 1849; *Vasárnapi Újság* 23. 1882; MNL OL Hm. Ált. 1849, 20923. és 26263. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

leveleki MOLNÁR JÓZSEF

M. József és Beregszászi Mária fia. Miskolc, 1826. nov. 27., református. A miskolci gimnáziumban végez. Nőtlen. (1862. megnősült.)

Örmester, 1849. júl. 21. (16.)– hadnagy a 49. honvédszászlóaljban a II. hadtestnél. A komáromi várórséggel teszi le a fegyvert (okt. 2–4.).

Az 1860-as években szabómester Nagykanizsán, 1867. Pesten, a Pest városi Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 509. Források: *Komáromi Lapok* 62. 1849; MIKÁR 1869, 171; GARAY 1914, 137. és 169; MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 421. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

leveleki MOLNÁR LAJOS

Az előbbi testvére. Miskolc, 1824. máj. 1., református. 1842– önkéntes a 32. Esstei Ferdinánd (magyar) gyalogezredben. Nőtlen. (Felesége 1868– Pápa Teréz, meghalt Bp., 1917.)

1848. nov. 29. átlép az alakuló 49. honvédszászlóaljhoz. Dec. 12.– tizedes, 1849. márc. 8. (1.)– hadnagy és zászlóaljsegédtiszt, júl. 21 (jún. 17.)– főhadnagy. Alakulatával előbb a tartalék hadtestben, a tavaszi és a nyári hadjárat idején Asbóth Lajos 12. hadosztályában, ill. a II. hadtestben szolgál, Görgei seregében, a főhadszíntéren. A szabadságharc végén hadtestével a komáromi vár feladásakor tette le a fegyvert.

1850. dec. 19. besorozzák a 34. gyalogezredhez. 1851. rokkantként elbocsátják. Az 1850-es években szolgabírósági írnok Tatán. A kiegyezés után fogalmazó lesz a magyar belügyminisztériumban. Az említett minisztérium nyugalmazott titkáráként hunyt el, Budapest, 1903. márc. 22.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 511. Források: *Közlöny* 50. 1849. és 157. 1849; GARAY 1914 137, 169. és 171; KAW Gb. 32. LIR 1841–1850, 28/135. és 34. LIR 1851–1857, 30/62; BENEDEK 2003, 410. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

MÜLLER SÁMUEL

Miskolc, 1822., nem nemes. Kereskedősegéd Göncön.

1848 szeptemberétől az Abaúj megyei önkéntes nemzetőr csapat katonája, részt vesz a Jellačić elleni hadjáratban. Novemberben Pozsonyban beáll a honvéd tüzérséghez. Tűzmeister, 1849. jún. 16. (16.)– hadnagy a 10. (előbb 7.) hatfontos lovas ütegnél a VIII. hadtestben (a komáromi várőrségnél). Aug. 3. Klapka György tábornok kitünteti a Magyar Katonai Érdemjel 3. osztályával.

A vár feladása után Göncön, 1851–1867. Marosvásárhelyen él. 1867. kereskedősegéd, a Pest városi Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 531–532. Források: *Közlöny* 135. 1849; MIKÁR 1869, 33; MNL OL Hm. Alt. 1849, 20480; Uo. Bm. Honv. segély 1867, 686. és 1868. 3260; HL Orsz. Honv. egylet 1. cs. 15.

NAGY BOLDIZSÁR

Miskolc, 1823 körül, református. Nőtlen. (Később megnősült.)

Állítása szerint 1849. máj. 20-án Aulich Lajos tábornok hadnaggyá nevezte ki. Miskolc város hadnagya, 1851. márc. 29. a császári hadbíróság Pesten fegyverrejtegetésért 2 hónap elzárásra ítéli. 1867. Miskolc városi rendőr hadnagy, a Borsod megyei Honvédegylet tagja. Meghalt Miskolc, 1886.

Források: MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 2868; HL Pesti hadb. 1851-3-148; MIKÁR 1869, 21; *Vasárnapi Újság* 52. 1886.

dálnoki NAGY (1848/49. DÁLNOKY) IMRE

D. N. József Borsod megyei táblabíró és Rátz Zsuzsanna fia, D. N. József '48-as honvéd százados (ld. előbb) öccse. Miskolc, 1828. máj. 10., református. Jogot végez. Borsod megye aljegyzője. Nőtlen. (Felesége nemes Kovács Paulina lett, meghalt Miskolc, 1923.)

1848. aug. 4. (1.)– honvéd hadnagy, Borsod megye Liptay János őrnagy vezette nemzetőr zászlóaljának segédtsíztje. E beosztásában okt. 19. (16.)– főhadnagy. 1848/49 fordulóján a felső-tiszai magyar hadtest kötelékében rész vesz a császári Schlik-hadtest elleni harcokban. 1849. máj. (18.) áthelyezik a 94., ill. néhány nappal később a Miskolcon alakuló 96. zászlóaljhoz.

Meghalt Miskolc, 1879. jan. 5.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 545–546. Források: *Közlöny* 59. ill. 146. 1848. és 109. ill. 122. 1849; *Vasárnapi Újság* 2. 1879; NAGY 1857–1868, VIII. 69; PÁLMAJ 1901, 323; MNL OL Hm. Ált. 1849, 11933, 12045. és 16826. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés: OSZK.

dálnoki NAGY KÁROLY

D. N. Pál és Szabó Zsuzsanna fia. Miskolc, 1819. szept. 4., református, nemes. Nőtlen.

1849. jan. 22-től és máj. 27-i kimutatás szerint hadnagy a 71. honvédszászlóaljban, a komáromi várőrségnél. Meghalt 1849.

Források: MNL OL Hm. Ált. 1849, 19932; Pálmaj 1901, 323. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

dálnoki NAGY (1848/49. DÁLNOKY) SÁMUEL

Az előbbi testvére. Miskolc, 1814. aug. 27., református. Pék mesterséget tanul. Volt ágyús (1836–1847. az 5. tüzérezredben szolgált).

1848. szeptember elején önkéntes lesz a honvéd tüzérségnél. 1849. júl. (1.)– hadnagy Kazinczy Lajos ezredes hadosztályának tüzérségénél.

(Lehetséges, hogy azonos azzal a Nagy Somával, aki kecskeméti mérnökként és tanárként Budapesten hunyt el, 1877-ben, 65 évesen.)

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 558. Források: *Közlöny* 97. 1848, 491; NAGY 1857–1868, VIII. 70; PÁLMAJ 1901, 322; MNL OL Hm. Ált. 1849, 26263; KAW Gb. 5. FAR 1841–1854. 17/193. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423; *Vasárnapi Újság* 23. 1877.

ORÁNYI SÁMUEL (OHRANY SOMA)

Miskolc, 1810. (más adat szerint 1812.), evangélikus, nemes. Jogot végez. 1833– önkéntes, 1835– tizedes, 1837– őrmester a 34. Vilmos porosz herceg gyalogezredben. Nőtlen.

1848. szept. 29.– hadnagy honvédsereghez csatlakozó ezredénél. Okt. 19 (16.)– főhadnagy ezrede 2. zászlóaljánál a fel-dunai seregben. Fogságba esik (valószínűleg a dec. 28-i bábolnai utóvéd ütközet során).

1849. ápr. 20. besorozzák a császári hadseregben alakult 34. gyalogezredhez. Nov. 8.– hadnagy, 1851. nyugalmazzák. 1867. a Borsod megyei Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 604. Források: MIKÁR 1869, 148; MNL OL Hm. Ált. 1848, 8067. és 9276; KAW Gb. 37. LIR 1851–1857, 13/74; Uo. Lieutenante 62/347.

PALKOTAI ANDRÁS (PALKOTA, 1848/49. PÁLKUTI, később PÁLKUTHY ENDRE)

Miskolc, 1815., r. katolikus. Volt tizedes (1836–1844. a 2. huszárezredben szolgált). Nős, két gyermek apja.

Nemzetőr főhadnagy, 1849. márc. 31. (ápr. 1.)– főhadnagy a bácskai (IV.) hadtest szekereszkaránál. Június végén a 4. háromfontos üteg fogatparancsnoka uo.

Besorozzák a 34. gyalogezredhez, 1850. dec. 30. elbocsátják. 1860. Zemplén megye tóketerebesi járásának csendbiztosává választják. 1867. a Zemplén megyei honvédegylet tagja. 1880.– a budapesti honvéd menházban él. Meghalt uo., 1881. aug. 10.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 626. Források: *Közlöny* 69. 1849; MIKÁR 1869, 148; Borovszky 1896–1911, (Zemplén vm.) 497; MNL OL Hm. Ált. 1849, 8094. és 31207; HL Honv. menház akv. II. 181; Hadtört. Múzeum Kézirattár 1848/49, 193/Em; KAW Gb. 2. HR 1841–1848, 4/150.

PAPP (PAP) JÓZSEF

P. József és Gaszó Erzsébet fia. Miskolc, 1827. nov. 14., református. Nőtlen.

1848. okt. 25. beáll a Miskolcon alakuló 22. honvédszászlóaljhoz. December második felétől részt vesz a felső-tiszai harcokban. 1849. márc. 6.– őrmester. Júl. (1.)– hadnagy alakulatánál Kazinczy Lajos ezredes seregtestében, mellyel Zsibón teszi le a fegyvert (aug. 24.).

1867. biztosítási hivatalnok, a Borsod megyei Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 637–638. Források: MIKÁR 1869, 173; MNL OL Hm. Ált. 1849, 14394. és 26263; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2868. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

POMPÉRY JÁNOS

P. András kalaposmester és Azary Mária fia. Miskolc, 1814. máj. 15., r. katolikus. Volt tizedes (1835–1845. a 10. huszárezredben szolgált), községi jegyző. (Felesége Vécsey Teréz lett.)

1848 őszén őrmester lesz a 13. Hunyadi huszárezredben. Ezrede egyik századával december végén beosztják a komáromi várórséghez. 1849. ápr. 4. (1.)– hadnagy uo. Jún. (16.)– főhadnagy ezrede fel-dunai hadsereghez beosztott részénél.

1867. községi jegyző Baktán, az Abaúj megyei Honvédegylet tagja. 1883– a budapesti honvéd menházban él. Meghalt uo. 1884. szept. 10.

Életrajz: BONA 1998–1999, II. 700. Források: *Közlöny* 89. ill. 136. 1849; MIKÁR 1869, 3; *Vasárnapi Újság* 38. 1884; MNL OL Hm. Ált. 1849, 10729. és 20480; Uo. a 64. honvédszászlóalj parancskönyve; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 3308; HL Honv. menház akv. I. 118; KAW Gb. 10. HR 1841–1850, 5/104. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

POVOVSZKY ILLÉS

Apja kereskedő. Miskolc, 1819. (1816.?), görögkeleti vallású. Valószínűleg Pohotzky Márton '48-as honvéd százados testvére. Gimnáziumot végez. Kereskedő. Nőtlen.

1848 őszén a Borsod megyei önkéntes nemzetőrzászlóaljjal részt vesz a pákozdi és a schwechati csatában. Novembertől napidíjas segéd a honvédsereg felruházásával megbízott Országos Ruházati Bizottmánynál Budán. 1849 januárjától a debreceni fiók-katonai raktárnál szolgál. Márc. 13. (1.)– hadnagy és raktárnok uo. a szabadságharc végéig.

1867. Miskolc város tiszteletbeli tanácsnoka, a Borsod megyei Honvédegyelet tagja. (1870– szabadságolt állományú hadnagy a magyar királyi honvédségnél, 1872. leköszön.) Meghalt Miskolc, 1885. jan. 18.

Életrajz: Bona 1998–1999, II. 713. Források: *Közöny* 52. 1849. (hibásan: Pawovszky József); MIKÁR 1869, 21; MNL OL Hm. Ált. 1849, 5748. és 12538; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2862; HL Tiszti akvi. lapok 35984. Gyászjelentés: OSZK.

ROHÁTS SAMU

R. János csizmadia és Jurányi Eszter fia. Miskolc, 1818. aug. 31. Evangélikus vallású, nem nemes. Csizmadia mesterséget tanul. 1837– köztitűz, 1842– tizedes, 1846– szakaszvezető a 34. Vilmos porosz herceg gyalogezredben. Nőtlen.

1848 októberében ezrede 1. zászlóaljával csatlakozik a honvédsereghez. Őrmester, 1849. máj. 8. (1.)– hadnagy alakulatánál (mely júniusban a 112. honvédzászlóalj lett) a III. hadtestben. Világosnál teszi le a fegyvert.

1849. aug. 27. besorozzák a 49. gyalogezredhez. 1850. jún. 9. megszökik. Előbb egy fakereskedésben dolgozik Hercegovinában, majd Törökországban él. 1861–1862. az olaszországi magyar légióban szolgál. 1867. hazatér Miskolcra és a Borsod megyei Honvédegyelet tagja lesz.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 49. Források: MIKÁR 1869, 21; ÁRVAY 1989, 113; MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 2862. és 5789; KAW Gb. 34. LIR 1841–1850, 11/55. és 49. LIR 1841–1857, 71/89. Szül. anyakönyv: MNL OL A 2657.

RÖSZLER SAMU

Miskolc, 1816., izraelita, nem nemes. Gyári rajzoló Bécsben. Nőtlen. (Felesége tordátfalvi Fekete Klára lett, meghalt Bánffyhunjad, 1908.)

A szabadságharcban előbb őrmester a 8. honvédzászlóaljban (?), 1849. jan. (16.)– hadnagy az 53., illetve – számcsere folytán márciustól – a (második) 36. honvédzászlóaljnál az aradi várat ostromló seregben. Márc. 26. (16.)– főhadnagy uo. az V.

(bánsági) hadtestnél. Július elején a várat feladják a császáriak, melyet követően Rösler zászlóaljával annak őrségébe kerül. Görgői világosi fegyverletételének hírére Damjanich átadja a várat az oroszoknak (aug. 17.).

Besorozzák a 30. gyalogezredhez. (1850 januárjában ui. szolgál). 1867. haszonbérllő Magyarbikalon (Kolozs megye). Meghalt 1894 körül.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 64. Források: *Közlöny* 6. ill. 65. 1849; HL 1848/49, 43/321 c; KAW Hauptarmee Detailakten 1848/49, 13-10; MNL OL Bm. Honvéd segély 1868, 3317. Gyászjelentés (özvegyéé, 1908.): OSZK.

SOLTÉSZ SÁNDOR

Nemes S. György és nemes Papp Zsuzsanna fia. Miskolc, 1827. márc. 20., református. Teológushallgató Sárospatakon. Nőtlen. (Felesége 1862– Tar Zsuzsanna.)

A szabadságharcban a 17. Bocskai huszárezredben szolgált, állítása szerint végül hadnagyként. [Lehetséges, hogy azonos személy az ezredhez 1849. szept. 7. (1.) Komáromban kinevezett S. József hadnaggyal.]

A fegyverletétel után befejezi tanulmányait, 1852– haláláig lelkész Sajóvámson. Meghalt uo. 1894. jún. 25.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 162. Források: *Vasárnapi Újság* 26–27. 1894; *Történelmi Lapok* 14. 1894; *Komáromi Lapok* 65. 1849. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423; *Vasárnapi Újság* 20. 1879. Gyászjelentés: OSZK.

SOÓS KÁROLY

Miskolc, 1823., evangélikus. Szíjgyártó mesterséget tanul. 1840– önkéntes, 1848. ápr. 13– tizedes a 60. Wasa gyalogezredben. Nőtlen.

Máj. 4. kiképző altisztként az alakuló kecskeméti nemzetőrséghez vezénylik. 1849. márc. 12. (jan. 16.)– hadnagy a négy hónap szolgálatra alakult kecskeméti önkéntes gyalogos csapatnál. Júl. (1.)– főhadnagy a Kecskeméten szervezett 129. honvédzászlóaljban, a közép-tiszai hadseregénél. Borosjenőn teszi le a fegyvert.

1867. szíjgyártó mester, a Borsod megyei Honvédegylet tagja. (Sírja a miskolci evang. temetőben található.)

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 168. Források: *Közlöny* 51. 1849; Mikár 1869, 20; MOL Hm. Ált. 1849, 16636. és 25985; Uo. Bm. Honv. segély 1868, 2862; KAW Gb. 60. LIR 1841–1850. 14/79.

SZALATNAY JÓZSEF

Sz. András és Szűts Mária fia. Miskolc, 1820. márc. 2., református. Asztalos mesterséget tanul. Nőtlen. (Felesége Hódor Klára lett, meghalt Miskolc, 1899.)

A szabadságharcban a 14. (1848 szeptemberében Pesten alakult) honvédszászlóaljnál szolgált, végig a fel-dunai seregben, ill. (VII.) hadtestben, ahol végül hadnagy lett.

1867. asztalos legény, majd önálló asztalosmester Pesten, a Pest városi Honvédegylet tagja. 1881. felveszik a fővárosi honvéd menházba, innen 1893. kilép. † Budapest, 1896. júl.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 225. Források: MIKÁR 1869, 178; *Történelmi Lapok* 15–16. 1896, 142; MNL OL Bm. Honv. segély 1868, 3260; HL Honv. menház akv. I. 46. és II. 198. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés (özvegyéé, 1899.): OSZK.

SZÁNTAY DÁNIEL

Sz. István és Hajnal Erzsébet fia. Miskolc, 1827. aug. 15., református. Szapankészítő. Nőtlen.

1848. aug. 16.– közvitéz a 9. (Kassán alakuló) honvédszászlóaljban. 1849. jún. 17. tizedes ui. Zászlóalja ugyanekkor hadnaggyul javasolja előléptetni. Állítólag hadnagy lett a 66. honvédszászlóaljban.

1867–1890. volt hadnagyként az Abaúj megyei Honvédegylet tagja.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 230–231. Források: MIKÁR 1869, 3; MIKÁR 1891, 3. KORPONAY 1866, I. 726; MNL OL Hm. Ált. 1849, 21780. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

SZENTGYÖRGYI SÁNDOR

Sz. József és Perjésy Zsuzsanna fia. Miskolc, 1827. szept. 20., református.

1848 őszén beáll a Miskolcon alakuló 22. honvédszászlóaljhoz. Őrmester, 1849. júl. (1.)– hadnagy alakulatánál, Kazinczy Lajos ezredes Ungvár központtal alakuló hadtestében.

1867. a Borsod megyei Honvédegylet tagja. (Anyja halálakor – 1869-ben – Miskolcon élt.)

Források: MNL OL Hm. Ált. 1849, 26263; MIKÁR 1869, 179. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Gyászjelentés (anyjáié): OSZK.

SZENTPÉTERY SÁMUEL

Sz. János és Mészáros Erzsébet fia. Miskolc, 1812. jan. 24., református. Kendős mesterséget tanul. 1830– önkéntes, 1844.– tizedes, 1848. júl. 1.– szakaszvezető a 12. Nádor huszárezrednél Csehországban. Nőtlen.

Okt. 4. századával, Sréter Lajos százados vezetésével megszökik, hazatér, és csatlakozik a honvédsereghez. Nov. 11. (1.)– hadnagy alakulatánál a fel-dunai seregben, illetve hadtestben. 1849. febr. 3. hősi halált halt a Szepes megyei Iglónál vívott összecsapásban.

Életrajz: Bona 1998–1999, III. 262. Források: *Közlöny* 155. 1848; RÉDVAJ 1941; KAW Gb. 12. HR 1841–1850, 3/33. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423. Hal. anyakönyv: Igló.

SZÉP JÓZSEF

Sz. György és Mokri Borbála fia. Miskolc, 1800. jún. 24., református. Állatorvosi képesítést szerez. Volt őrmester (1817–1832. a 4. huszárezredben szolgált). Nős.

1849. márc. 21. Szemere Bertalan teljhatalmú kormánybiztos a miskolci katonai kórház parancsnokává nevezi ki. Máj. 26. (16.)– honvéd hadnagy és felügyelő tiszt ui.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 263. Források: *Közlöny* 117. 1849; MNL OL Hm. Ált. 1849, 13600. és 16326; KAW Gb. 4. HR 1820–1840, 11/191. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423.

SZERDAHELYI KÁLMÁN

Nemes Sz. József színész és Schwertner Júlia fia. Miskolc, 1829. febr. 16. (ker. febr. 29.), r. katolikus. Kolozsváron tanul, 1844– vándorszínész. Felesége Prielle Kornélia (1848-ban elváltak, 1857. Benke Jozefa lett a felesége, elváltak, majd 1862– ismét Prielle Kornélia a neje, meghalt 1906.).

1848. augusztus elején beáll az Erdélyben szerveződő „Kossuth-”, későbbi nevén 15. Mátyás huszárezred Kolozsváron alakuló osztályához. 1849 januárjában átlép a Nagyváradon alakuló 1. honvéd vadászezredhez. Márc. 24. (16.)– hadnagy uo. Júl. 25. (jún. 1.)– főhadnagy a 4. vadászezred alakulójában levő 2. századánál Erdélyben.

A fegyverletétel után besorozzák a császári hadseregbe, 1852. leszerelik. 1854.– a Pesti Nemzeti Színház tagja. Meghalt Nagybánya, 1872. nov. 14. (Pesten temették el.)

Életrajz: SZINNYEI 1891–1914, XI. 1551. col és XIII. 811–813. col; SCHÖPFLIN é. n. IV. 224–226; BONA 1998–1999, III. 266. Források: *Közöny* 67. ill. 160. 1849; *Vasárnapi Újság* 50. 1862. (portré ui.) és 46–47. 1872; HABERMANN 1992, 264. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. Gyászjelentés: OSZK.

SZOTÁK PÁL

Sz. András uradalmi gazdatiszt és Király Rozália fia. Miskolc, 1830. jan. 27., r. katolikus. Gimnáziumot végez. 1847– önkéntes, 1848. ápr. 6.– tizedes a cs. kir. 34. Vilmos porosz herceg (magyarországi sorozású) gyalogezrednél. Nőtlen. (Felesége 1858– Orgler Ilona.)

1848 őszén ezredével csatlakozik a honvédsereghez. Örmester, 1849. jún. (1.)– hadnagy ezrede 1. vagy 3. zászlóaljánál (a 112. vagy 113. honvédzászlóaljban), a III. hadtestben, a világosi fegyverletételig.

1849. aug. 29. besorozzák a 7. gyalogezredhez. 1860. örmesterként szerel le. 1867. községi jegyző, a Borsod megyei Honvédegylet tagja. 1869– főhadnagy, 1876– százados a magyar királyi honvédségnél, 1888. nyugalmazzák. † Sajókaza, 1914. márc. 21.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 292–293. Források: MIKÁR 1869, 21. és MIKÁR 1891, 4; *Vasárnapi Újság* 14. 1914; MNL OL Hm. Ált. 1849, 31550; HL 1848/49, 51/17; Uo. Tiszti akvi. lapok 16411; AW Gb. 34. LIR 1841–1850, 33/72; 28. LIR 4. Baon. 1851–1860, 16/46; 7. LIR 1841–1850, 86/134. és 1. HR 1850–1860, 5/3. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. Gyászjelentés: OSZK.

SZÚCS BERTALAN

Nemes Sz. Sámuel ügyvéd, táblabíró és Barkasy Klára fia. Miskolc, 1827. márc. 6., református. A gimnáziumot Miskolcon, a jogot Eperjesen végzi. 1846– a bécsi műegyetem hallgatója. Nőtlen. (Felesége 1852– Bubrik Mária, meghalt Kistokaj, 1914.)

1848 szeptemberétől a Borsod megyei önkéntes nemzetőrzászlóalj katonája, részt vesz a Jellačić elleni harcokban. Okt. 19. (16.)– hadnagy a Miskolcon alakuló 22. honvédzászlóaljban. Végül főhadnagy lett alakulatánál a Kazinczy Lajos ezredes hadosztályban/hadtestében.

1867. a Szabolcs megyei Honvédegylet tagja, gazdálkodó. Gazdasága csődbe jut, körjegyző lesz Hangácson. Meghalt Szendrő, Borsod m. 1905. ápr. 13.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 306. Források: *Közlöny* 143. 1848; MIKÁR 1869, 85; *Vasárnapi Újság* 17. 1905; MNL OL Hm. Ált. 1849, 20923; HL Orsz. Honv. Egylet 5. (cs. sz. n.). Szül. anyakönyv: MNL OL A 1423; SZÖGI 1994, 183. Gyászjelentés: OSZK.

vadnai VADNAY KÁROLY

V. Lajos törvényszéki bíró, liberális politikus, Miskolc város országgyűlési képviselője (1848/49.) és Herr Franciska fia. Miskolc, 1832. ápr. 28. (ker. ápr. 30.), református. Diák Miskolcon. Nőtlen. (Felesége Kenéz Ida lett, meghalt Budapest, 1902. jún. 7.)

1848 nyarán önkéntes lesz a honvéd tüzérségnél. Okt. 1.– őrmester, 1849. máj. 23. (16.)– hadnagy a 22. (Miskolcon alakult) honvédszászlóaljban. A Kazinczy-hadtest zsidói fegyverletételi jegyzékén zászlóaljának főhadnagyaként szerepel (aug. 24.).

1850. jan. 26. besorozzák az 59. gyalogezredhez, dec. 31. leszerelik. Később író és újságíró Pesten. Az 1880-as, 1890-es években Miskolc város egyik országgyűlési képviselője. 1872– a MTA levelező, 1900– rendes tagja. 1867–1890. a Pest városi Honvédegylet tagja volt. † Budapest, 1902. júl. 27. (Sírja a Kerepesi temetőben található.)

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 403. Források: *Közlöny* 115. 1849; MIKÁR 1869, 34. és MIKÁR 1891, 57; *Vasárnapi Újság* 34. ill. 51. 1888. és 31. 1902. (portré ui.); SZINNYEI 1891–1914, IV. 727–731. col; WALDAPFEL 1950–1965, II. 411–412; KAW Gb. 59. LIR 1851–1857, 26/120. Szül. anyakönyv: MNL OL A 1424; *Országgyűlési almanach* 1886, 191–192; 1888, 329; 1892, 341. Gyászjelentés: OSZK.

VEREBY SOMA

Veréb (!) Sámuel csizmadia és Molnár Borbála fia. Miskolc, 1824. febr. 6., r. katolikus vallású, nem nemes. Végzett jogász, királyi táblai jegyző. Nőtlen. (Felesége 1855– Kovács Vera.)

1848. nov. 6.– hadbírói tanfolyam hallgatója Pesten, majd Debrecenben. 1849. febr. 2.– egyben írnok a hadügyminisztériumban. Márc. 25. (16.)– hadbíró főhadnagy a 11. Székely huszárezrednél Erdélyben. Május végén helyőrségi hadbíró Besztercén.

1867. a Pest városi Honvédegylet tagja. A *Hazafiak Lapja* szerkesztőjeként halt meg, Budapest, 1885. ápr. 26.

Életrajz: BONA 1998–1999, III. 450. Források: *Közlöny* 20. 1849; MIKÁR 1869, 36; *Vasárnapi Újság* 18. 1885; SZINNYEI 1891–1914, XIV. 1085. col; MNL OL ONóHt. Ált. 1848, 6442; Uo. Hm. Ált. 1849, 2076, 7936, 8196. és 19151. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975. Gyászjelentés: OSZK. Portré: MNM. Tört. Képcsarnok.

szadai ZÁBRÁCZKY LÁSZLÓ

Z. József és Elek Antónia fia. Miskolc, 1818. dec. 17., r. katolikus. Alszolgbíró Zemplén megyében. Nőtlen. (Felesége 1850– krasznikvajdai Szent-Imrey Mária, Sz. Kálmán '48-as honvéd százados testvére, meghalt Kassa, 1868.)

1848. szept. 12.– főhadnagy a Zemplén megyében alakult önkéntes nemzetőrzászlóaljban, mellyel októbertől 1849. január közepéig a fel-dunai seregben szolgál.

Meghalt Buzita, Abaúj megye 1866. nov. 20.

Források: MATOLAI 1883, 3; BOROVSKY 1896–1911, (Zemplén vm.) 476, 479; NAGY 1857–1868, XII. 286–287. Szül. anyakönyv: MNL OL A 975.

JEGYZETEK FELOLDÁSA**ÁRVAY 1989**

ÁRVAY Sándor emlékirata. Sajtó alá rendezte: MOLNÁR András. *Hadtörténelmi Közlemények* 102/1. 1989, 94–114.

BENEDEK 2003

BENEDEK Gábor: Kollektív amnézia: honvédtisztek hivatalvállalása a Bach-korszakban. In: *Mikrotörténelem: Vívmányok és korlátok*. Szerk. DOBROSSY István. Miskolc, 2003 (Rendi társadalom – polgári társadalom, 12), 394–413.

BONA 1998–1999

BONA Gábor: *Hadnagyok és főhadnagyok az 1848/49. évi szabadságharcban*. I–III. Budapest, 1998–1999.

BONA 2008–2009

BONA Gábor: *Századosok az 1848/49. évi szabadságharcban*. I–II. Budapest, 2008–2009.

Bona 2015.

BONA Gábor: *Tábornokok és törzstisztek az 1848/49. évi szabadságharcban*. I–II. (4. bővített kiadás.) Miskolc, 2015.

BOROVSZKY 1896–1911

Magyarország vármegyéi és városai. Szerk. BOROVSZKY Sámuel. Budapest, 1896–1911.

DÉR–HAJAGOS–HERMANN 2002–2004

Az 1848–49-es I. magyar hadtest iratai. I–II. Sajtó alá rendezte: DÉR Dezső–HAJAGOS József–HERMANN Róbert. Eger, 2002–2004.

DIÓSZEGI–DIÓSZEGI 2008

DIÓSZEGI György–DIÓSZEGI Krisztina: Hellén mozaik az 1848–49. évi dicső magyar szabadságharc tisztikara görög eredetű hőseinek életéből. *A Tiszántúli Történész Társaság Közleményei* 3. (Debrecen) 2008, 40.

EGERVÁRI 1870

EGERVÁRI Ödön: *Magyar királyi honvéd törzstisztek albuma*. Pest, 1870.

FALLER 1871

FALLER Gusztáv: *Selmeczi m. kir. bányász- és erdész-akadémia évszázados fennállásának Emlékkönyve*. Schemnitz, 1871.

GARAY 1914

GARAY Antal: *Párisi és hazai forradalmi emlékeim 1848–1849*. Gyoma, 1914.

GULYÁS 1939–1995

GULYÁS Pál: *Magyar írók élete és munkái*. I–VI. Budapest, 1939–1944. VII–XVI. (Sajtó alá rendezte: VICZIÁN János.) Budapest, 1990–1995.

HABERMANN 1992

HABERMANN Gusztáv: *Személyi adattár a szegedi polgár-családok történetéhez*. Szeged, 1992. (Tanulmányok Csongrád megye történetéből, 19.)

HELLEBRONTH 1939

HELLEBRONTH Kálmán: *A magyar testőrségek névkönyve 1760–1918*. Budapest, 1939.

HOFFMANN 1906

HOFFMANN Arnold: *Az 1848–49-iki veres-sapkás 9-ik honvédszászlóalj története*. Kassa, 1906.

KARSA 1993

KARSA Ferenc: *Szabadságharcos napló. „A körültem és velem 1848. és 1849. években történt események”*. Sajtó alá rendezte: BONA Gábor. Budapest, 1993.

KEMPELEN 1911–1932

KEMPELEN Béla: *Magyar nemes családok*. I–XI. Budapest, 1911–1932.

KLÖM

Kossuth Lajos összes munkái. XIII–XV. (Kossuth Lajos az Országos Honvédelmi Bizottmány élén, 1–2; Kossuth Lajos kormányzóelnöki iratai.) Szerk. BARTA István. Budapest, 1952–1955.

KORPONAY 1866

KORPONAY János: *Abauj vármegye monographiája*. I. Sárospatak, 1866.

Közlöny

Közlöny. (Napilap, a kormány hivatalos lapja 1848/49-ben.)

LUKÁCS 1986

LUKÁCS Lajos: *Az olaszországi magyar légió története és anyakönyvei*. Budapest, 1986.

MATOLAI 1883

MATOLAI Etele: *Visszaemlékezéseim honvéd életemre*. Sátoraljaújhely, 1883.

MIKÁR 1869

Honvéd Schematismus, vagyis az 1848/49-ki honvédseregből 1868-ban még életben volt főtiszteknek névkönyve. Összeállította MIKÁR Zsigmond. Pest, 1869.

MIKÁR 1891

Honvéd névkönyv az 1848–49-diki honvédségnek 1890-ben még életben volt tagjairól. Összeállította MIKÁR Zsigmond. Budapest, 1891.

NAGY 1857–1868

NAGY Iván: *Magyarország családai.* I–XII. Pest, 1857–1865. Pótkötet, Pest, 1868.

NAGY 1896

NAGY Sándor: *Háromszék önvédelmi harcza, 1848–49.* Kolozsvár, 1896.

Nemesi Évkönyv

Nemesi Évkönyv. Éves genealógiai folyóirat. I–XIII. Szerk. DARÓCZY Zoltán. Budapest, 1923–1935; XIV–LIII. Szerk. BARCSAY-AMANT Zoltán. Luzern, 1959–1972.

OKOLICSÁNYI 1998

OKOLICSÁNYI Zsolt: *Az okolicsnai Okolicsányi nemzetség honvédtisztjei a szabadságharcban.* Budapest, 1998.

PÁLMAY 1901

PÁLMAY József: *Háromszék nemesi családjai.* Sepsiszentgyörgy, 1901.

POTEMKIN 1867

POTEMKIN Ödön: *Az 1849-ik évi magyar hadsereg felosztásának okai az aradi és a temesvári táborozással.* Pest, 1867.

RÉDVAJ 1941

RÉDVAJ István: *Huszáraink hazatérése 1848–49-ben.* Budapest, 1941.

SCHÖPFLIN é.n.

Magyar Színművészeti Lexikon. I–IV. Szerk. SCHÖPFLIN Aladár. Budapest, é. n.

SVODOBA 1880

Johann SVOBODA: *Die Zöglinge der Wiener-Neustädter Militär-Akademie von Gründung des Institutes bis auf unsere Tage.* Wien, 1880.

SVOBODA 1894–1897

Johann SVOBODA: *Die Theresianische Militär-Akademie zu Wiener-Neustadt, und ihre Zöglinge von der Gründung bis auf unsere Tage.* I–III. Wien, 1894–1897.

SZENDREI 1886–1901

SZENDREI János: *Miskolc város története.* I–V. Miskolc, 1886–1901.

SZINNYEI 1887

SZINNYEI József: *Komárom 1848/49-ben (Naplójegyzetek)*. Budapest, 1887.

SZINNYEI 1891–1914

SZINNYEI József: *Magyar írók élete és munkái*. I–XIV. Budapest, 1891–1914.

SZÖGI 1994.

SZÖGI László: *Magyarországi diákok a Habsburg Monarchia egyetemlein, 1790–1850*. I. (Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban.) Budapest, 1994.

THIM 1930–1940

THIM József: *A magyarországi 1848/49-iki szerb fölkelés története*. I–III. Budapest, 1930–1940.

Történelmi Lapok

1848–49-diki Történelmi Lapok (folyóirat).

URBÁN 1973

URBÁN Aladár: *A nemzetőrség és honvédség szervezése 1848 nyarán*. Budapest, 1973.

VAHOT 1861

Honvédek könyve. Történelmi adattár az 1848. és 1849-diki hadjáratból. I–III. Szerk. VAHOT Imre. Pest, 1861.

WALDAPFEL 1950–1965

A forradalom és szabadságharc levelezése. I–IV. Sajtó alá rendezte: V. WALDAPFEL Eszter. Budapest, 1950–1965.

LEVÉLTÁRI FORRÁSOK

HL – Országos Hadtörténeli Levéltár

1848–1849-es gyűjtemény, 38. doboz 78. sz. irat: „Harcz Rendje a tiszai hadseregnek, 1849. július 16.”

1848–49, 30/599. = 1848/49-es gyűjtemény 30. doboz 599. sz. irat.

Aradi (Pesti, Nagyváradi, Kassai, Pozsonyi) hadb. = Abszolutizmus kori iratok, a Cs. kir. Aradi (Pesti, Nagyváradi, Kassai, Pozsonyi) Rendkívüli Katonai Hadbíróóság iratai.

Gen. Kommando zu Ofen = Budai Főhadparancsnokság 2. osztály 1868, 21-8.

Orsz. Honvédegylet = Az Országos Honvéd Segélyegylet iratanyaga. 1–32. csomó.

Honv. Menház akvei. 1–2. = Az Országos Honvéd Menház anyakönyvei 1–2. köt.

Rendőri megfigy. 66/104. = Bach-kori gyűjtemény Rendőri nyilvántartó lapok a politikailag gyanús és megfigyelés alatt tartott személyekről. 60. csomó 104. sz. irat.

Tiszti akvi. lapok = A Magyar Királyi Honvédség tiszti anyakönyvi lapjai 1868–1910.

Hadtört. Múz. = Országos Hadtörténeti Múzeum Budapest

Fotóa. = Fotóarchívum – Kézirattár = Kézirattár

KAW = Kriegsarchiv Wien (Bécsi Hadilevéltár)

Gb. (Grundbuch): 34. LIR; 8. HR; 4. Drag. Rgt; 7. Chév. Lég. Rgt; 8. Kür. Rgt; 2. UL. Rgt; 5. FAR. Bomb. Korps; 1. Discip. Komp; 6. Garn. Baon; 8. GIR. Milit. Gestüt zu Mezőhegyes, Milit. Parteien u. Rechnungsbranche, Tyrnauer Invaliden-Haus, Garn. Art. zu Ofen; 3. Jäg. Baon. Fuhrw. Korps; 3. San. Baon; 6. Genda. Rgt. Garn. Spital zu Pest (1830–1867) = Személyi nyilvántartó könyvek: 34. gyalogezred; 8. huszárezred; 4. dragonyos ezred; 7. könnyűlovas ezred; 8. vértesezred; 2. dzsídásezred; 5. tüzérezred, bombászkar, 1. büntetőszázad; 6. helyőrségi zászlóalj; 8. határőr ezred, mezőhegyesi méntelep, katonai hivatalnokok és számvevők, nagyszombati invalidus otthon, budai helyőrségi tüzérség; 3. vadászzászlóalj, szekereszkar; 3. szanitéc zászlóalj; 6. csendőrezred, pesti helyőrségi kórház, stb. katonáinak személyi nyilvántartó lapjai, 1830 és 1867 között.

Trauuungsbuch 39. LIR = A 39. gyalogezred katonáinak házassági anyakönyve. Lieutenante, Oberlieutenant, Hauptleute 3/12. = A császári-királyi hadsereg hadnagyainak, főhadnagyainak, századosainak mutatókönyvei: 3. kötet 12. Milit. Gouv. zu Wien 984 = Civil und Militär Gouvernement zu Wien, Untersuchungs – Kommission (Bécsi Polgári és Katonai Kormányzóság, Vizsgálóbizottság, 984. sz. irat).

Königgrätz-album = A szabadságharc első hadifoglyai (OSZK. Kézirattár Oct. Hung. 423.)

MNM Tört. Képcsarnok = Magyar Nemzeti Múzeum: Történeti Képcsarnok

MEL = Miskolci Egyetem Levéltára: A selmeci erdészeti és bányászati akadémia hallgatóinak anyakönyvei.

MNM. = Magyar Nemzeti Múzeum

Tört. Képcsarnok = Történelmi Képcsarnok

MNL OL = Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára Budapest

Görgey-csal. ir. 42. cs. = A Görgey-család iratai, 42. csomó.

ONóHt. Ált. 1848, 2022. = Országos Nemzetőri Haditanács Általános iratok. 1848, 2022. sz. irat.

Hm. Ált. 1849, 1112. = 1848–49-es Hadügyminisztérium Általános iratok. 1849, 1112. sz. irat.

Bm. Honv. segély 1868, 313. = Belügyminisztérium: Honvéd segélyalap 1867–1872, 1868. és 313. sz. irat.

Aradi nem ikt. ir. = 1848–49-es Hadügyminisztérium aradi nem iktatott iratok (1849).

Szül. akv. A 975; A 1423; A 1424; A 2657 és A 2658 = a miskolci r. katolikus, református és evangélikus születési anyakönyvek mikrofilm számai

Orosz Hads. Lvt. Hadi tapaszt. oszt. = Orosz Hadsereg Levéltára (Moszkva) Hadi tapasztalati osztály 1849.

OSZK = Országos Széchényi Könyvtár

Szluha Márton akvi. adatai = Szluha Márton genealógus gyűjteményéből származó, a szerző számára átengedett anyakönyvi adatok.